

וטהר לבנו

חידושים וחיזוקים

אמור

הדפסת העלון "וטהר לבנו אמור

נתרם על ידי ידידי מטבריה להצלחתו

ולרפואת מזל בת סוליקה

ולכל חולי עם ישראל רפואת שלימה

ושיהיה ישועות גדולות לעם ישראל בכלל ולכל יחיד ויחיד בקרוב

ד"ר אריאל קרן, ראש מרכז המחקר והחינוך של מוסד הרב קוק, ירושלים
מאמר המדבר על חשיבות התורה והמצוות, ופירוש לפרשת ויקרא

< העלון מחולק חינם – בשמחה מיועד לקחת לבית ללא תשלום >

זכה נא והשתתף בהדפסת מהדורה חדשה של ספרי "וטהר לבנו"

שמרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי זצ"ל העיד

הספר "מעורר מאוד"

ליראת שמים, למידות טובות, וללימוד תורה

ומרן שר התורה, בקבלתו הספרים שר כמה פעמים בהתלהבות:

"וטהר לבנו בתורתך ודבק לבנו במצוותך ויחד לבנו לאהבה וליראה את שמך"
נוסח שלא נמצא בסידורי התפילה ובמקורות

וטהר לבנו - 7 כרכים לחיזוק וזיכוי הרבים (2/7 כרכים נתרמו)

לתרומה והנצחות, ולדמי קדימה כ 170 ₪ לסט, אנה פנו :

יוחנן ריינר 0527120333 106855@gmail.com

אני מאמין שכל שבוע שהדפסת הספר מתעכב זה משמים,

ובנתיים בס"ד נוספים חידושים לספרים, אבל תפילתי שנכר שאזכה להדפיסם ולחלקם בישראל.

בס"ד יש כבר 1956 עמודי חידושים שנוספו ל 7 הכרכים,

חסר עוד 32 עמודים

בשביל שיהיה בכל כרך 400 עמודים

כך בראשית + מועדים נתרמו

וטהר לבנו – אמור

אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמי

בנגעים הכהן קובע ויוצר מציאות של טומאה או טהרה, ואם כן מתחדדת השאלה מדוע הכהן לא מברך??

והתשובה הנראית על שאלתם בפשטות היא, שעל צרות של אחרים ועוד בפניהם לא נתהדר בברכה שאנחנו קדושים - "בקדושתו של אהרן", כי זה כלועג לרש שאני הכהן קדוש ומברך, ואתה הטמא עוד תענה על זה אמן בקול ובכוונה.

ולמרות שעל אנשים משונים בגופם מברכים "ברוך משנה הבריות"? יתכן שלא עושים זאת כשאותו משונה ישמע את הברכה ויפגע מכך, כי לפעמים אם ישמע הוא יפגע ומסוגל בכעסו להפוך גם אותך למשונה!!!

וכוח זה של "קדושתו של אהרן" תקף גם בברכת כהנים, שכל כהן אפילו עם הארץ יש בו את הכוח לברך ולעשות חלות וליצור ולקבוע ברכה, כמו הכוח שיש לו לקבוע וליצור מציאות בנגעים.

לכן ראו נא מה כוחה של ברכת כהנים והצטופפו ליד הכהנים ותקשיבו ותכוונו בברכת כהנים, כי הם יוצרים מציאות של ברכה על ידי שהם קודשו בקדושתו של אהרן מבטן ומלידה, גם בלי עבודה עצמית.

ולכן כתוב "אמור אל הכהנים בני אהרן", שזו אמירה חשובה!!! להודיע להם שיש בהם קדושה מלידה, כי הם התקדשו "בקדושתו של אהרן", ושוב ואמרתם להם שגם צדיקים וקדושים כבני אהרן חייבים לשמור על הקדושה שלהם.

ולכן דווקא אצל הכהנים כתוב את המשפט המוסרי "להזהיר גדולים על הקטנים", לומר לנו שגם מי שקדושתו מבטן ומלידה, כמו בני אהרן, בכל זאת יש חובה להזהיר גדולים על הקטנים, בלי הנחות!!!

שלא נאמר שבגלל קדושתו המובנית עמו שנולד איתה נותר על חינוכו, אדרבה הוא זקוק למנות יתר של חינוך, כי מי שיש לו בסיס התחלתי גבוה יכול מצד אחד לטפס גבוה מאוד לחיובי אבל גם להיפך יש לו בסיס גבוה מאוד בשלילי רח"ל.

וכך אמרתי לתלמיד שלי, שהוא גאון וחזק ומצוין ב 90 אחוז הרבה יותר טוב וחזק מהתלמידים שיש בשיעור, אבל מצד שני קיים בו כ 10 אחוז שבהם הוא לא טוב בלשון המעטה, שהוא מייצר בעיות קשות הרבה יותר מהבעיות שמייצרים תלמידים אחרים בשיעור,

כי מי שהוא חזק וברמה גבוהה לטובה אז גם החלק של השלילי והבעייתי שבו קשה יותר וברמה גבוהה יותר מהממוצע, וכביכול זה לעומת זה, לכן הצעתי לו לטובתו לצמצם לאפס את האחוזים הבעייתיים והשליליים הבולטים מאוד, וטענתי לו שאני בטוח בכוחו להתגבר ולהתעלות להצטיינות מושלמת.

ללמדנו, שלאף אחד אין הנחות, כולם בלי יוצא מן הכלל חייבים אזהרות פעם אחרי פעם, כי היצר הרע מרדים אותנו שוב ושוב, ולכן חייבים אזהרות חוזרות ונשנות, וראו נא את רשעותו של היצר הרע, שאם יש רק אזהרה אחת הוא טוען שלא הזהירו מספיק לכן זה לא חמור כל כך ואפשר ומוותר להיכשל, זה לא כל כך נורא רח"ל!!! ומצד שני אם מזהירים כמה פעמים הוא טוען שמרוב אזהרות זה נהפך למטרד ולשנאה ולכן **האזניים** נאטמו מלשמע כי זה דבר שאינו נשמע!!! לכן אל תאמין לו, ורדוף אחרי אזהרות שוב ושוב כי אנחנו חייבים להתעורר באמת ולעמוד על הרגליים.

וזה מזכיר לי אדם שישן ובמקרה הוא גם מאוד אוהב לישון, וקשה לו מאוד לקום מהשינה ובפרט לקום וללכת לתפילה, נו, אדם כזה להעיר פעם אחת זה אפילו לא ניסיון רציני להעיר את הישנוני הלז, אלא חייבים סדרה של תרגילים איך להעיר אדם זה משנתו, ויש אנשים שמומחים גדולים בלהעיר אנשים כאלו, והם יעידו שלהעיר רק פעם אחת זה פשוט כלום אפילו לא בדיחה. אז קדימה, עלינו

כתב רש"י "אמר ואמרת" - "להזהיר גדולים על הקטנים", וקצת קשה, וכי למה עניין ומושג זה נכתב דווקא במצוות הכהנים, וכי העניין המוסרי "להזהיר גדולים על הקטנים" לא שייך אצל יהודים רגילים - כלל הציבור???

וגם יש להקשות מדוע יש כאן בפסוק כפילות בלשון של אמירה, כאשר באמירה הראשונה "אמור אל הכהנים בני אהרן" לא כתוב מה לומר, שהרי מיד כתוב שוב: "ואמרת להם", וכביכול אין מסר באמירה הראשונה?? ואם כאן המסר להזהיר גדולים על הקטנים, מספיק שיהיה כתוב "אמור ואמרת אל הכהנים"? וכמובן קשה מה החידוש שהכהנים הם בני אהרן?? וגם למה לא מוזכר אהרן רק בני אהרן???

ובפשטות אפשר לתרץ שכפילות הלשון "אמור", זה בגלל שבדרך כלל להגיד ולהזהיר בן אדם פעם שניה זה כטורח וזה רק מעצבן את השומע, אבל התורה אומרת שצריך כן להגיד ולהזהיר פעמיים, ואזהרות כפולות זה גם למבוגרים שיקשיבו פעמיים לאזהרות.

וממילא הקטנים יראו ויתרגלו וילמדו שמוזהרים פעמיים אפילו את הגדולים, וכך יתקבלו האזהרות הכפולות היטב גם אצל הקטנים למרות שהם חסרי סבלנות, ולא יהיה זה להם כטורח, והמזהיר לא יצטייר כאדם מעצבן וטרדן.

והתחדשה לי תשובה שתענה בעזרת ה' על כל השאלות, וחידוש עצום זה התחדש לי דווקא באמצע ברכת כהנים השלישית שזכיתי לשמוע ביום אחד, שהרי באותו יום שמיני שמתו שני בני אהרן התחדשה גם ההלכה של ברכת כהנים, כפי שכתוב בפרשת שמיני שאחרי שאהרן הקריב את הקרבנות הוא בירך אותם בברכת כהנים, ובאותו יום נאמרה גם פרשת נגעים וגם פרשה זו של אמור - חזקוני.

והנה בנגעים כל כהן רואה אפילו אם הוא עם הארץ, רק צריך שחכם יסביר לו וילמד אותו מה להגיד, אבל רק פיו של הכהן יוצר את החלות ואת המציאות של הטהרה או הטומאה, ולכן לפני שהכהן בא לראות נגע בבית צריך לפנות את כל החפצים מהבית,

כי הכל על פיו, וכל עוד שהכהן לא אמר טמא אז עדיין אפשר להוציא, ואין כאן טומאה למפרע לכל חפצי הבית, למרות שמהרגע שנוצר הנגע הוא לא השתנה עד שבא הכהן, וזה מלמדנו שיש לכל כהן קדושה וכוח עוצמתי מטבעו.

עד כדי כך ברור הדבר שקביעת הכהן בפיו יש בה כוח ועוצמה, שלכן ראיתי גדולי ישראל שמקשים, למה לא כתוב בהלכה שכהן הרואה נגעים חייב לברך "אשר קדשנו בקדושתו של אהרן וציוונו לראות נגעים"?? ולמרות שגם דיין הפוסק דין תורה גם לא מברך כשפוסק הלכה, עדיין יש הבדל ברור ביניהם, כי בפסק דין הדיין רק מברר את הדין ואת ההלכה והוא לא יוצר מציאות חדשה, אבל

וטהר לבנו – אמור

להתעורר משנתנו כי אנחנו עמוק בשינה, והשינה נעימה לנו ואין לנו כוח לקפוץ לעבודת ה', קשה לנו, אבל אנחנו חייבים להתגבר וחייבים מעוררים גדולים, וכן לזרענו אחרינו עלינו להשקיע סדרה של התעוררות אבל רק שישאר בגדר דבר הנשמע, בהצלחה.

עוד הרחבה בעניין, אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת

ולכן כתוב "אמור אל הכהנים בני אהרן" שזו אמירה חשובה, להודיע להם שיש בהם קדושה מלידה כי הם התקדשו "בקדושתו של אהרן", ושוב ואמרתם להם שגם צדיקים ובקדושים כבני אהרן חייבים לשמור על הקדושה שלהם, ואדרבה, הם חייבים עוד יותר משאר ישראל. מצד אחד הם כבר קדושים בטבעם ומסוגלים להגיע לשיא הקדושה, אבל להם יש כנגד גם תאוות ונטיות שליליות קשות יותר מאנשים רגילים, ולכן עליהם החובה עוד יותר להזהיר גדולים על הקטנים שלא יגדלו עם נטיות ותאוות רעות שיהרסו את האדם בהמשך חייו.

וגם אנחנו נתחזק, שמלבד מה שאנחנו חוזרים בתשובה על מעשינו, אנחנו חייבים לתקן את כל המידות והתאוות מהשורשים, כי אם לא נתקן כשתציק לנו המידה או התאוה נקרוס לגמרי ונחזור לסורינו חלילה, וקדימה "נזהיר גדולים על הקטנים וגם את עצמנו", בהצלחה.

אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו

וזה מזכיר לי מעשה אמתי שהיה לי בלונדון, שבאתי להשתתף בפעם הראשונה בחיי בהילולא של צדיק ממשפחתי, כי גיליתי מכתבים שהתכתב עם סבי שכל תוכנם אש קודש רצוף אהבה לבורא עולם.

וזה ריגש אותי, כי הוא היה נער צעיר שהיה שנה בשבי הנאצים ולמרות ייסוריו לא בגד באלוקיו, וכשראה שחלק ממשפחתו ששרדו בניסי ניסים מהשואה האיומה התקררו מהאמונה הוא התרחק מהם והתחבר רק לסבי שהוא דודו ששמר קלה כבחמורה, וכך עד יום מותו חיזק והתחזק במכתבים הדדים.

ובהילולא ביקשו ממני לדבר, ופשוט סיפרתי על המכתבים העתיקים וציטטתי מהתוכן עד שאש קודש שררה במקום, והדליקה נשמות טהורות מצעירי מהמשפחה, שפשוט לא ידעו איזה סבא קדוש היה להם. הם לא זכו להכיר אותו מספיק, ורק מכוח הסיפורים והמכתבים גילו לפתע את גודלו ועוצם קדושתו של אבי משפחתם.

והיה שם בחור מתבגר, שפשוט כל כך נדהם מגדלות סבו הגדול שהתלהב ונקשר לנשמת סבו הגדול והחליט לכבד את זכר סבו, ופתח דף חדש בהתחזקות מושלמת בעבודת ה' בשלימות, באומרו למשפחתו: לא ידעתי מאיזה צדיק יצאתי, מאיזה עוצמה באתי. עכשיו שאני יודע אני אמשך את האש קודש של הסבא הקדוש והטהור ואני אכבד את זכרו, וגם הוא יוכל להתפאר בי למעלה בשמים, והוא זכה תקופה קצרה לאחר מכן להקים בית יהודי חסידי לתפארת המשפחה ועם ישראל.

ולשמחתי חיזוקו העצום לא דעך לרגע, אלא ממשיך ברציפות במשך שנים ביתר שאת וביתר עוז, וברוך השם סבו הגדול השפיע עליו ישועות אצל בורא עולם, כי אותו צעיר ניצל באמת את כוחו העצום של אבי המשפחה, והלוואי וכוחו של אותו צדיק ישפיע גם עלי ועל זרעי אמן.

כך גם אנחנו בני אברהם יצחק ויעקב, כל אחד מאתנו יכול בקלות למצוא שורשים במשפחתו וימצא בדרך כלל במעגלים הקרובים ממש צדיקי אמת עם מעשים נפלאים ומדהימים במסירות הנפש שלהם, וקדימה!!! נלך בנוחכם ובגבורתם, ונשתמש באש קודש שהם יצרו והדליקו והשאירו עבורנו, וחזק חזק ונתחזק, אמן ואמן.

לנפש לא יטמא

"אדם" ללא הנשמה - זהו מת שמטמא בחומרה של "אבי אבות הטומאה", אבל כל זמן שהנשמה בקרבו הוא חי,

מצאנו בנכד של משה רבינו שמצד א' הוא שב לה' בכל לבבו - שיא הקדושה, ומצד ב' בגלל תאוות ממון הוא ירד לתחתיות לכהן לע"ז, ואפילו בורא עולם שינה את שמו **מיונתן לשבואל** כי חזר באמת בתשובה ובכל לבבו, בכל זאת היות ואת מידת חמדת הממון הוא לא תיקן, לכן כל זמן שלא הציקה לו מידה זו הוא היה צדיק גמור, אבל ברגע שמידה זו של חמדת ממון שוב הציקה לו הכל קרס!!! ע"פ ב"ב קי', כי הוא קיבל גם תאוה עצומה בכדי שיהיה איזון בין הקדושה לטומאה כך יהיה לו ניסיון הגון בין טוב לרע, וכך גם זה אצל הרבה מבני ונכדי הצדיקים.

התבוננתי עוד בשאלה מה הקשר והדגש בין "הכהנים" שהם "בני אהרן", לסוף הפסוק "לא יטמאו לנפש"!! וגם למה לא מוזכר אהרן אלא בניו???

והנה ללוות אדם בהלוויה, זה בעצם פרידה מאדם הקרוב לליבך, ולפעמים בן אדם מרגיש שהוא חייב בכל מחיר ללכת להלוויה, ולהגיד לכהן אסור לך ללכת להלוויה של החבר הכי טוב שלך, זה קשה מאוד!!! או להגיד שלכהן גדול אסור בכלל להיטמאות לשום אדם אפילו לקרוב משפחה זה קשה מאוד מאוד, כי בן אדם בסערת רגשות ולא תמיד השכל שולט אלא הרגש.

לכן התורה מדגישה "אמור לכהנים בני אהרן", כהנים צדיקים וקדושים לכו בכוחו של אהרן אביכם, שהוא טמן בכם את הכוח להתאפק ולהתגבר, שמעשי אבות סימן יפה לבנים.

שהרי אהרן ביום השמיני לאחר שהקריב את כל הקרבנות המתין שתרד אש מהשמים והיא לא ירדה, עד כדי שאמר למשה ביישתני, שלחצת עלי להקריב קרבנות ובגללי לא יורדת אש, וסוף סוף הגיעה האש מהשמים ושרפה את הקרבנות, איזה שמחה פרצה אצלו ואצל כל עם ישראל.

ופתאום שוד ושבר!!! שומעים ורואים את שני הבנים גדולי ישראל בני אהרן שמתו, ואהרן בוכה בקול ומשה אומר לו אסור לך להתאבל, ואהרן שומע בקול משה ומיד עצר את הבכי והדמעות ואת האבל ושלט בגבורה על סערת רגשותיו של אבל נורא ומחריד בשיא השמחה - "וידום אהרן".

וכוח זה אהרן אביכם הנחיל לכם, לכן גם אתם תתאפקו ותשלטו על רגשותיכם ולא תיטמאו למתים, ועל כן לא מוזכר כאן אהרן, כי כאן זה חשוב מסר לצאצאים שלו, **כוהנים: השתמשו בכוח של אהרן.**

דבי ראובן מלמד כתב בשם המשגיח רבי יחזקאל לווינשטיין זצ"ל רעיון נפלא היוצא מפרשה זו, שהנה

וַתְּהֵר לְבָנוּ – אִמּוֹר

ילדינו, לצמצם את טומאת הגוף, ואת הגשמיות בחיינו, ולמנוע חיים בלי רוחניות!!! גוף בלי נשמה!! בכדי שהנשמה לא תסבול יותר מידי.

וכבר מילדות נצמצם להם את תאוות העולם, כי ההרגלים מתחילים מילדות וכמה שיותר מתבגרים קשה לשנות את ההרגלים, וכמו שיש משפחות שמרגילים את המשפחה מילדות לאכול ארוחות בריאות ופחות ממתקים, כך אנחנו נשים גם דגש משמעותי ביותר לטפח את חלק הנשמה שבהם ושבונו, בהצלחה אמן ואמן.

פשוט כואב הלב שהורים בזמננו דואגים לגשמיות באופן מוגזם, אבל בנוגע לרוחניות הם ממש קרים בטענה שרוחניות אמורה להגיע לבד ומתוך רצון פנימי, ומוזר הדבר למה אין אותה טענה על הצרכים הגשמיים, הרי כלפי הצרכים הגשמיים בוודאי יש דחף פנימי לכל יצור חי לשרוד ולדאוג לעצמו במקרה שאחרים לא ידאגו לו הרבה יותר מהדחף הפנימי לרוחניות?? אז למה את החלק הרוחני מזניחים יחסית?? למה לא משקיעים שעות לרוחניות כמו השעות המושקעות לקניות ובישולים ועוד צורכי הגוף??

ולימוד זכות קטנה יש לי בכל זאת, כי ההורים חוששים באמת בעיקר בדור שלנו לא ללחוץ ברוחניות את הילדים בכדי לא לגרום לילדים לשנוא כל דבר רוחני חלילה, אבל בכל זאת לפחות להשקיע מחשבה ולימוד והשקעה עם המון סבלנות בענייני הרוחניות של הילדים בכדי להגיע להישגים בלי שמץ של שנאה לרוחניות חלילה, ולא בהינף יד לוותר ולהתייאש לגמרי, קדימה!! בידינו הדבר "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה'" וזו חובתנו. קדימה להשקעה!!

ובת איש כהן כי תחל לזנות את אביה היא מחללת באש תשרף

מבית הוריו, ובמסגרת כזו למד וגדל וגם המשך את חייו בקהילה שכזו, כך שאין לו ברירה והוא חייב להמשיך את המשחק.

ואצל משפחה שכזו יש פיצוץ שמרעיד את הבית כולו, בבת אחת, יש נחיתה לגמרי לגמרי!!! ריסוק מוחלט מהיהדות!!! כי אחד מהמשפחה או יותר נמאס להם לחיות בשבי ובשקר!!! וכשהבלון מתפוצץ הוא מתפוצץ בבום אדיר ולא נשאר כלום מהנפח הגדול שראינו.

ובדיוק בעניין זה מזהירה התורה הקדושה "ובאו עליך כל הקללות האלה ורדפוך והשיגוך עד השמדך, כי לא שמעת בקול ה' אלוקיך לשמור מצותיו וחוקותיו אשר צוך: והיו בך לאות ולמופת ובזרעך עד עולם: תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל".

וזהו תיאור מדויק למה שכתבתי - על עבודת ה' שהיא לא מתוך שמחה אלא מתוך הרגל וכל שכן אם זה באילוץ ומזויף מתוכו, חיים של שקר ושל שבייה!! ועל זה בדיוק מזהירה התורה בשיא החומרה שבסוף אתה או זרעך תגיעו למצב שלא תשמעו בקול ה' רח"ל.

ולצערי משפחות רבות בתוכנו חיים בשקר!!! לא חיים באמת כי הם בוחרים בדרך האמת, אלא אצלם כדפוס התנהגות חברתי שהם נאלצים לחיות על פיו, כי הם ומכל משפחתם וילדיהם חיים במסגרת הזו, וככה הם הורסים את המשפחה לגמרי, וכשחוטפים סטירה וזעזוע זה כבר מאוחר מידי!!!

לכן הבה ונחיה חיים יהודיים אמתיים, חיים בהם אנחנו רוצים ובוחרים בתורה ובמצוות באמת, כי אנחנו אוהבים את בורא עולם באמת!! והחיים אמתיים המצוות והתפילות אינם עלינו כטורח, אלא להיפך כל תפילה ומצווה נקיים בהשתוקקות ובהתלהבות כסופר מעות, ונחיה באצילות ולא באילוץ.

קדימה, עדיין אפשר לתקן או למזער נזקים!!! "ובחרת בחיים", בחיים שיש בהם אהבת תורה ויראת שמים, ואז הקב"ה יעזור שגם יהיו לנו חיים של עושר וכבוד, ולא חיים של צער וביזיונות!!! כי בכוחנו למנוע את ה"באש תשרף" על ידי שאנחנו ההורים נקיים את התורה והמצוות "באש קודש" – "ובשמחה ובטוב לבב" אמן סלה.

וכאן חובה לציין, שאל לנו ואסור לנו להחליט באשמת ההורים בנפילה של ילד במשפחה, כי ראינו גם אצל כמה גדולי ישראל שהיה להם גם בן נושר רח"ל ובוודאי זה לא באשמתם, אבל ציינו כאן אחד מהגורמים לנפילות, וכל אחד יבדוק עצמו ולעצמו ולא לאחרים, אלא רק מול משפחתו שלו עצמו האם הוא מושלם או שיש מקום לתקן, ובעזרת ה' לא נראה צער חלילה, אלא כל זרענו ויוצאי חלצינו יהיו יראי ה' זרע ברכ ה', אמן ואמן.

והיא מונעת מן הטומאה לשלוט בו. כמו כן טומאה זו של טומאת מת - גוף בלי נשמה, מעכבת את הכהן מלבוא אל היכל ה'.

ואם הכהן שנטמא לא יכול לבוא במחיצת השי"ת, על אחת כמה וכמה שאין השכינה יכולה להיות במחיצה אחת עם טמא שאין לנשמה שלו השפעה רוחנית על גופו, ולכן הגשמיות וחוסר הרוחניות מעכבת אותנו לדבוק בה'.

ויתכן שלכן כאן יש את המסר "להזהיר גדולים על הקטנים", שעלינו ההורים החובה לחנך את עצמינו ואת

הגאון רבי שלמה קלוגער זצ"ל מסביר ש"כי תחל לזנות" הכוונה שהעבירה הראשונה שעשתה הייתה זנות, וזה פלא עצום, שהרי בדרך כלל היצר מפיל בן אדם בשלבים לאט לאט, היום אומר לו עשה כך עבירה קלה, ומחר אומר לו עשה כך - יותר חמור, עד שבסוף התהליך והשלבים הוא מביא אותנו לעבירות החמורות ביותר, ובכל אופן זה לא בפעם אחת.

ולכן במקרה כזה שכבר בהתחלה היא נפלה בזנות אי אפשר לטעון שזה בא מחמת היצר, אלא בת כהן זו שהתחילה תיכף בחמורות זה מוכיח שאביה ואמה שגידלו אותה הם אלו שגרמו לה את זאת, וזו כוונת הפסוק "את אביה היא מחללת" שמוכיחה שמחמת רשעות אבותיה נטבע בה טבע רע ומושחת.

ובאמת צריכים להרחיב כאן את הדיבור, כי איך יתכן שבגלל ההורים התוצאה תהיה יותר גרועה מעבודת היצר הרע?? שמיד בנפילה הראשונה הבת תיפול ותעבור על החמור ביותר???? הרי אפילו היצר הרע שמתחדש ורוצה בכל יום להמית אותנו לגמרי, בכל זאת הוא מבין שזה לא הולך בבת אחת, אז מה נשתנה כאן- קלקול הנובע מההורים??

ונראה שיש כאן סוד עצום ומפחיד, שמדובר כאן באבא שמתנהג כביכול כראוי, מתפלל ומקיים מצוות, ובקיצור הוא נראה שומר קלה כבחמורה, אבל יש בו משהו מזויף בכל דרכו הרוחנית, שכל חייו הרוחניים זה רק מהשפה ולחוץ וזה ממש לא אמתי, אלא הוא חי כך כי כך הורגל מההורים??

וטהר לבנו – אמור

וכהן כי יקנה נפש קנין כספו, הוא יאכל בו, ויליד ביתו הם יאכלו בלחמו

התלהב??? ולמה יש לשון "כסף לבזבז"??? וכי לצדקה לעניים זה נחשב כסף לבזבזים?????

לכן נראה לי שרבי טרפון, רצה לפרנס עניים בצורה הכי מכובדת, לכן לא תרם בשנות הבצורת כסף לעניים, אלא דאג לצורכם באופן הכי מכובד, ולכן גם התחתן עם 300 נשים. ולמרות שהתחייב להם פרנסה וכתובה הוא רצה להראות ולהבליט שהוא בסך הכל רצה להתיר להם בהערמה לאכול בתרומה.

ואכן מזה אפשר להוכיח שהערמה בתרומה מותרת, כי אם הערמה אסורה א"כ רבי טרפון לא היה יכול להשתמש בתירוץ הזה ולהתחתן עם ה 300 נשים, שהרי בשנות רעבון אסורים בתשמיש המיטה כמפורש בגמרא **תענית יא'** ואם כן ברור היה שכל נישואיו להן הייתה אך ורק למטרה שיוכל להאכילם בתרומה ולא לשם פריה ורבייה, **אומנם** בפשטות מלבד התרומות שהותר להן לאכול הוא פרנס אותן משלו, כי בשנות רעב לא גודל כמעט בשדות.

ולמה דווקא 300 נשים??? **אולי** זה קשור למחלוקת התנאים **שבת כ"ה** בשאלה, מי הוא עשיר??? לרבי מאיר כל שיש לו נחת רוח ומרוצה בעשרו, **רבי טרפון אומר: כל שיש לו 100 כרמים ו 100 שדות, ו 100 עבדים שעובדים בהן.** רבי עקיבא אומר: כל שיש לו אשה נאה במעשים. רבי יוסי אומר: כל שיש לו בית הכסא סמוך לשולחנו.

ונשים לב ונתבונן, לרבי טרפון, עשירות לא נמדדת בנחת רוח, אלא במספרים!! $100 + 100 + 100 = 300$, הוא הבין שיותר מזה זה מעל מתנת העשירות הנדרשת, אז הוא חייל בחשבון שיותר מזה הוא לא צריך, **ואולי** ר"ט למד מעשירות יצחק שהתברך **"מאה שערים"**, וליצחק אבינו כתוב שהיה לו 3 סוגי נכסים שדות עבדים ובהמות.

ולכן בשני רעב הוא התחתן עם 300 נשים, כי על פי ההלכה **ש"ע אבן העזר א' ט'** רק מי שיש לו נכסים יכול להתחתן עם נשים רבות וככל שירבה נשים כך חייב להרבות כסף בכדי שיוכל לפרנס אותם בכבוד, ולכן על כל אישה הוא שיעבד נכס מתוך ה 300 שהיו לו.

וייתכן שכך תרם רבי טרפון, לא בצורה של מתנות לאביונים, אלא רק בצורה של השגת מקום עבודה ותמיכה בצורה הכי מכובדת, ולא במתנות חנם!!! כי מלבד האכפתיות שלו לפרנסתם של ישראל גם היה אכפת לו מכבודם של ישראל.

עד שבא רבי עקיבא והוכיח לו מהפסוק **"פיזור נתן לאביונים"**, שלתת עבודה לעני זה לא נקרא פיזור, רק **מתנות חנם** בלי תמורה של עבודה זה נחשב פיזור, כן!! כביכול יש מצווה לבזבז את הכסף בלי תמורה כנגד.

ולכן התלהב רבי טרפון, כי לא הייתה כאן חלילה וחס קמצנות או צרות עין של רבי טרפון בעניים וזלזול חלילה במידת הצדקה, אלא אדרבה נשקו לרבי עקיבא והתלהב שלימד אותו דבר גדול בהלכות צדקה, שאכן נכון לתת צדקה בצורה מכובדת כמו מציאת פרנסה או כדרך שרבי טרפון עשה שהתחתן עם 300 הנשים.

כי זו רמת הצדקה הגדולה ביותר, וכפי שכתב הרמב"ם **בסוף הלכות מתנות עניים** שזו מעלת הצדקה הגדולה ביותר מתוך 8 מעלות שבצדקה, אבל רבי עקיבא הוכיח מתוך התהלים שבצדקה צריך גם להשתמש בדרגות הנמוכות של הצדקה, גם במידת **"פיזור נתן"** - לבזבז.

הגמרא ירושלמי במנות פ"ד הי"ב, דף ו' ע"ב מספרת ש"רבי טרפון **"אביהם של כל ישראל"** הערים וקידש 300 נשים בשנות רעב, כי רצה להאכילם תרומה, כי הוא היה כהן ואז מותר לנשים לאכול בתרומה, כי הם כקניין כספו של הכהן".

ורבי טרפון בוודאי לא עשה זאת מתוך שהיה מקל בהלכות תרומה, אדרבה **הוא היה מחמיר**, שהרי לגבי גידולי תרומה דהיינו שזרעו תרומה במזיד, לדעת התנא הראשון יש להקל שעניי ישראל ועניי כהנים מלקטים, ועניי ישראל מוכרים את שלהם לכהנים בזול, ואילו רבי טרפון חולק ומחמיר, שלא ילקטו אלא עניי כהנים, ולמה??

כי רבי טרפון מחמיר כי חשש שמא עניי ישראל מתוך רעב ישכחו ויתנו לתוך פיהם - **משנה תרומות פ"ט**, אז אם כן מדוע רבי טרפון המחמיר בהלכות תרומה בכל זאת עשה הערמה וקידש 300 נשים רק בכדי להאכילם בתרומה?? הלא **בגידולי תרומה הוא החמיר על העניים** שהפסידו אוכל בגלל פסיקתו??

וייתכן שרבי טרפון אכן החמיר וגזר בתרומה ואפילו כשהעניים מפסידים מזה, אבל הוא כן עזר לעניים בהיתר ועל פי ההלכה ואפילו על חשבון רכושו הפרטי.

ועל כן הוא קידש 300 נשים בשנות רעב, שכך הותר לנשים הללו לאכול בתרומה. והקידושין היו קידושי אמת לכל עניין, והנשים באמת אסורות לאחרים באיסור אשת איש גמור, בפרט שגם הכניסן לחופה, כי בלי חופה אין בת ישראל אוכלת בתרומה, **ואם כן שהכל היה על פי ההלכה נשאר רק לשאול למה נחשב זה להערמה??**

ועוד יש מקום לשאול, מה הוא בדיוק המספר **300**??? וגם במה זכה רבי טרפון לתואר **"אביהם של כל ישראל"**??? **ועוד** תמוה למה לא תרם להם כסף ישירות במקום לדאוג להם לאוכל של אכילת תרומה בהערמה, הרי רבי טרפון עשיר גדול היה???

והנה מסופר במסכת כלה, "אמרו עליו על **רבי טרפון** שהיה עשיר גדול, ולא היה נותן מתנות לאביונים, פעם אחת מצאו עקיבא שהיה גבאי צדקה, אמר לו רבי: רצונך שאקנה לך עיר אחת או שתים?? אמר לו כן, מיד עמד רבי טרפון ונתן לו ארבעת אלפים דינרי זהב, נטלן רבי עקיבא וחילקן לעניים, **לימים** מצאו רבו טרפון, אמר לו: עקיבא, היכן העיירות שלקחת לי??

תפסו רבי עקיבא בידו והוליכו לבית המדרש, והביא ספר תהלים והניחו לפניו, והיו **קורין והולכים עד שהגיעו לפסוק זה "פזר נתן לאביונים צדקתו עומדת לעד קרנו תרום בכבוד"**, עמד רבי טרפון ונשקו על ראשו, אמר לו רבי אלופי, רבי בחכמה, ואלופי בדרך ארץ, והוסיף לו עוד כסף לבזבז.

ושיהיה ברור, היה כאן ויכוח עקרוני בין גדולי התנאים מה הצורה הטובה ביותר לעזור לעניים, ולכן רבי טרפון הסכים והלך אחרי רבי עקיבא לבית הכנסת, ובלי ויכוחים ושאלות פתחו תהילים וביחד הם קראו בתהילים, ורק אחרי כמה פסוקים הגיעו לפסוק **"פזר נתן לאביונים"**, וכאן בלי שרבי עקיבא מדבר מילה, רבי טרפון מבין וכבר קיבל את תשובתו של רבי עקיבא על השאלה **"איפה הכסף"**, ונשקו וכו'.

וכמוכן שעלינו לברר מה היה הוויכוח בניהם, מה חשב רבי טרפון תחילה וסוף?? ואיך יתכן שלא נתן מתנות לאביונים למרות העשירות שלו?? ומה ראה בפסוק שכל כך

וַתְּהֵר לְבָנוּ – אִמּוֹר

ולכן זה מובן גם שרבי טרפון חיפש לקנות עוד ערים, כי אז עדיין לא היה לו את 300 נכסים הנצרכים לעשירות,

ואם כן הדברים, הרי גם לאחר שרבי טרפון פיזר צדקה לעניים עדיין בתחבולות חיפש לפרנס בכבוד עניים שהיה אכפת להם מכבודם והעדיפו להתפרנס בכבוד מאשר לקבל מתנות חנם.

ולכן בתחבולות קידש 300 נשים בשני רעבון ומעוצמת מעשי הצדקה שעשה, עד כדי שאפילו עשה חסד עצום עם 300 נשים שלא היו במעמדו ולפי כבודו שהיה גם תנא קדוש וגם עשיר מופלג והתחתן עמם כחלק ממשפחתו, לכן כונה רבי טרפון "אביהם של ישראל".

ולכן מאותו יום רבי טרפון השתמש בשתי דרגות הצדקה, ואולי לכן כונה "אביהם של כל ישראל" שתמך עם כל הלב בכל סוגי היהודים, כי חלק מהעניים כבר התרגלו לצדקה ולא ראו כל בוושה בבקשת הצדקה, ומתלהבים יותר מלקבל כסף בלי עבודה, וזכה רבי טרפון לרצות מכל הלב את כל סוגי העניים, בין העניים ששמחים לשמור על כבודם, ובין העניים שלא אכפת להם מכבודם, ומתלהבים ממתנות חנם.

וייתכן שהסיפור עם רבי עקיבא היה עוד לפני הסיפור עם 300 נשים, כי אם היה זה רק אחרי זה, אז למה כבר אז כונה רבי טרפון אביהם של ישראל, הרי באותו זמן לא נתן מתנות לאביונים???

וכמובן נלמד מרבי טרפון, עד כמה יש להקפיד על כבוד של כל יהודי גם מסכן וזקק, ולעזור לו בתמיכה מכובדת בדרך של כבוד של עבודה או תמורה כביכול, ומצד שני להתחשב גם באלו שפחות חשוב להם הכבוד, וכן מעדיפים מתנות חנם כביכול "כסף מבוזבז", אבל אנחנו נהיה רחומים ולא מחנכים ונעזור להם בשמחה עם כל הלב.

ועוד נלמד מגדולתו של רבי טרפון, שגם צדיק שיש לו דרך טובה בטוחה ומהודרת עדיין יכול ללמוד אפילו מתלמיד, כי רבי טרפון היה רב לפני רבי עקיבא ולכן בתחילת הסיפור מופיע "עקיבא" בלי תואר רבי, ולשנות דרך אפילו במחיר יקר של הפסד כספי של שווי של כמה ערים!!! כי רבי טרפון חיפש את האמת בכל מחיר.

אז גם אנחנו במחיר הרבה פחות מהמחיר ששילם רבי טרפון נשנה את דרכינו, בפרט שלנו אין מסלול ודרך בטוחה של צדקות מושלמת, אלא אצלנו זה שינוי מחושך לאור גדול, אז קדימה נתחזק עכשיו ומיד ולא נדחה, ומהרגע נפעל לתקן את עצמנו, וכמו רבי טרפון שברגע שקיבל את דברי רבי עקיבא מיד נתן לו עוד כסף לבזבזים, כי לא רק קיבל בדעתו, אלא ישר עבר למעשים, וביצע מיד את השינוי, בלי להתעכב ולדחות!!! ככה באמת עושים שינוי בחיים, במעשים!!!! בהצלחה!!!!

עוד נקודה שונה, שימו לב מה עשה רבי עקיבא כשהיה צריך לתת תשובה לרבי טרפון: איפה הכסף?? הוא לקח אותו לבית מדרש ולא מיד הוא פתח לו את מזמור קי"ב שבתהילים להראות לו את הפסוק "פזר נתן לאביונים", אלא הוא פתח את התהילים וביחד "הלכו וקראו" עד שהגיעו למזמור, ולמה?? כי רבי עקיבא באותה שעה התפלל בכל לבו שרבי טרפון יקבל את המסר באופן הכי מכובד ובהבנה ובהסכמה, ואכן בדיוק כפי שהתפלל כך באמת קרה, ורבי טרפון נישקו!!

וכי תזבחו זבח תודה לה' – 4 צריכים להודות

כל הזמן וכל רגע ורגע - אי אפשר להצליח, ועל כל מעלה ועליה וניצחון רוחני יש להודות לקב"ה.

וגם על זה אנחנו מודים בתהילים ובתפילה "שבשפלנו זכר לנו", כשהיינו שפלים בשיא הטומאה עמוק עמוק רחמנא ליצלן, בכל זאת בורא עולם ברחמיו העצומים, עורר אותנו לתשובה שלימה, "כי לעולם חסדו", איזה חסד נפלא אין מילים לתאר. "ויפרקנו מצרנו" שבורא עולם פירק או פרק מעלינו את היצר הרע הצורר שלנו, שבורא עולם ברחמיו העצומים שחרר אותנו מעולו, וממה שבטמטום לבנו ומוחנו שעבדנו את נפשנו בטומאה כעבדים ליצר הרע, "כי לעולם חסדו", אבא יקר, תודה רבה רבה שקרעת את כל החבלים שקשרו אותנו ליצר הרע, ולעולם וכל רגע אתה עושה לנו חסד וניסים לנצח את היצר ולהתעלות.

"**נותן לחם לכל בשר**" שאחרי שאדם משתחרר מהיצר הרע ועובד את ה' יתברך, בורא עולם נותן שפע לחם לכל בשר, ולמי?? למי שיש לו לב בשר ולא לב אבן, כי לעולם חסדו אמן ואמן, הודו לקל השמים, שאנחנו רוצים בעיקר רוחניות ולהודות לקל השמים, שיהיה לנו שפע של רוחניות ובלי דאגות של פרנסה וחובות, כי לעולם חסדו אמן ואמן.

ונקדשתי בתוך בני ישראל אני ה' מקדשכם

מיוחד לטובה, לכן מגלה התורה שמצוות קידוש ה' - כל יהודי יכול לקיים וגם בכל זמן אפשר לעשות קידוש ה', שתדע שבידך להתעלות למדרגות גבוהות ביותר "ושתמיד הקדושה תהיה בתוכך".

וידוע מה שהמגייד אמר למרן הבית יוסף שיזכה כשאיתנו למות על קידוש ה', ובסופו של דבר מרן נפטר על מיטתו,

אובעה חייבים להביא קרבן תודה על נס שקרה להם, ואלו הם: יורדי הים, הולכי מדבריות, חולה ונתרפא, ומי שיצא מבית האסורים - ברכות נ"ד, ונשאלת השאלה, הרי יש עוד ניסים ונפלאות ולמה דווקא הניסים הללו?? **ואם** תאמר ששאר הדברים אין להם גדר של נס, אלא בדרגה פחותה מגדר של נס, הלא בתפילת "מודים" אומרים מפורש "על נסיד שבכל יום עמנו"? **ועוד** קשה שאומרים "מודים אנחנו לך ועל נסיד שבכל יום וכו' ערב ובוקר וצהרים", והרי ניסים מפחיתים מהזכויות, כמו שיעקב אבינו אמר "קטונתי מכל החסדים", ואם כן נזכיר לפחות במודים גם את הנקודה שהלוואי ולא נזדקק לניסים שמפחיתים מהזכויות??

ואולי הניסים שמוזכרים במודים זה לא ניסים בגשמיות אלא בעיקר ניסים ברוחניות, שאנחנו מודים לבורא עולם על שאנחנו מצליחים להתגבר על היצר הרע הבא להפיל אותנו כל הזמן, ערב ובוקר וצהרים, ואכן ניסים שכאלו - ניסים ברוחניות אנחנו חייבים כל הזמן.

וזה לא מוריד מהזכויות, כמאמר הגמרא סוכה נ"ב וקידושין י' יצרו של אדם בכל יום מתגבר עליו להמיתו ולולי הקדוש ברוך עוזרו אין יכול לו, וברור שבמלחמת היצר בלי ניסים

השפת אמת שואל למה המצווה של קידוש ה' ומשמעותו, כפי שכתב רש"י שנמסור את עצמנו למען קדושת ה', נכתב בין מצוות הכהנים למצוות החגים והמועדים??

ומתוך השפת אמת, שיהודי רגיל שאיננו מיוחס כמו הכהנים, או יהודי באמצע השנה רחוק מתקופת החגים הקדושים, לא יתייאש מעצמו כי אין לו סיכוי להיות

וטהר לבנו – אמור

ואולי זו כוונת הפסוק **"ונקדשתי בתוך בני ישראל"**, שמשמעות בתוך בני ישראל משמע כשהם קיימים ולא כשהם מתים, כי גם בחיים אפשר להתמסר לקידוש ה', **"אני ה' מקדשכם"** שבורא עולם מקדש אותנו כאילו מסרנו את עצמנו למיתה ממש.

אבל רבי עקיבא זכה שכל חייו השתוקק למות על קידוש ה', וגם זכה למות בפועל על קידוש ה' כי הוא רצה התקדשות עצמית מושלמת בלי קיצורי דרך, זכותו יגן עלינו אמן ואמן.

"וספרתם לכם שבע שבתות"

וכל כך למה?? כי תטען לעצמך בעוצמה!! 20, 21, 22 יום של קדושה ככה למחוק?? חס ושלום!! אין מצב!! אני לא ימחוק את עמלי ברגע קטן - ברגע של חולשה חלילה!!

אבל זכור נא גם, חלילה אם קצת מעדת במעידה קלה זה לא בהכרח הורס את המספר הגדול של רצף ימי הקדושה כמו בספירת העומר שאי ששכח לספור בערב שיספור בבוקר ויחזור בערב הבא לספור עם ברכה כתיקונו.

ולכן חשוב שנקבל על עצמינו לספור 40 יום של שמירת עיניים וקדושה ולהמשיך 80 ל 120 ל 160 עד יומנו האחרון, כי במספר שתצבור יהיה עוצמה, שתוכל לטעון ליצרך: וכי ככה ברגע למחוק עבודה של סך ימים כה גדול? אז "וספרתם לכם".

בסוכות תשבו שבעת ימים

והנה בימי בית שני עם ישראל לא גרו רק בירושלים ואם כן רק אלו הגרים בירושלים הייתה עליהם החובה לבנות סוכה, אבל אלו שגרו מחוץ לירושלים היו פטורים כי עלו לרגל והיו הולכים לדבר מצווה, והחידוש הוא שבימי בית שני כולם בנו סוכה, כי העולים מבבל בימי בית שני הייתה להם חביבות מצווה להחמיר על עצמם לקיים מצוות סוכה, ולכן מפרסם הפסוק את המעלה הגדולה שכל הקהל קיים את המצווה.

ורציתי להוסיף שמדוע רק הם טרחו והתאמצו במצוות סוכה ואילו הדורות הראשונים שהיו גדולים מהם בהרבה לא החמירו ולא השקיעו?? **וייתכן** שהיא הנותנת, דווקא בגלל שבבית שני הייתה פחות השראת שכינה בעם ישראל ובבית המקדש, לכן בא עם ישראל והשקיע יותר מהדורות הקודמים בכדי להתאמץ להתקרב יותר ויותר להקב"ה.

ללמדנו, שדווקא בדורות החלשים של זמננו חייבים להתחזק הרבה יותר מהדורות הקודמים שהיו כמלאכים, כי עד כמה שאנחנו יותר חלשים ויותר קטנים ברוחניות ויותר רגישים לעבירות, עלינו להחמיר הרבה יותר, ולא נוכיח להתיר סייגים שעשו לצניעות ולקדושה בטענה שבדורות הקודמים לא עשו כן, כי האנשים של פעם לא היו זקוקים לזה מגודל גדלותם הרוחנית, לכן לא נזלזל במשמרת שתקנו רבותינו עד לימינו וגם מה שיוסיפו כי זה צורך הדור וזה חובת השעה, כי אנחנו רק יורדים ולא עולים מהדורות הראשונים, ויהי רצון שנזכה ל"השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם".

למה לא בנו סוכות ברוב ימי בית שני - המשך

ודוחק לפרש שמלכים אחרים שבאו אחריהם בטלו את ההוראה הזו, **ואולי** זה היה חלק מניתוק העם מירושלים והחטאתם שיעבדו לעגלים של עבודה זרה שעשה ירבעם בן נבט?? **אבל** ירבעם היה מלך רק לעשרת השבטים שממילא גלו ואבדו, ואילו על ממלכת יהודה שאצלם ירושלים ובית המקדש היה העיקר, למה אצלם לא נשארה תקנת דוד ושלמה??

ואולי בזמן דוד ושלמה היו להם שטחים שקנו במיוחד לסוכה, כפי שהיום בזמנינו מקפידים לקנות דירות עם מרפסת סוכה, **וחשוב** לציין שלמרות שדוד המלך כבש שטחים והרחיב את גבולות ממלכתו עד דמשק, **בכל** זאת משמע מלשון הגמרא שלא בגלל השפע הם בנו סוכות בתקופת דוד ושלמה, אלא רק בגלל צדקתם של דוד ושלמה בנו סוכות, **שמתוך יראתם וצדקותם המופלגת של דוד ושלמה** - כלל הציבור הושפע לטובה, לכן הם התאמצו לקנות שטח מיוחד לסוכה, אבל לאחר תקופתם ירדו ביראת שמים והפסיקו להשקיע לקנות שטח לסוכה, וכך המצווה הוזנחה ונשתכחה.

ללמדנו, שאם המנהיגים הם יראי שמים מופלגים, הם מסוגלים להשפיע על העם שיתעלו עוד יותר וימסרו נפש למען קיום המצוות, וגם אנחנו כהורים שאנחנו מנהיגי הבית אם נהיה יראי שמים מופלגים וצדיקים באמת גם בחדרי חדרים אזי נזכה שנשפיע על בנינו ועל הדורות הבאים אחרינו להקפיד מאוד על קיום התורה הקדושה בהידור ובחשק מתוך רצון פנימי אמיתי ולא בכפייה או מתוך הרגל.

וב"ה נתחזק ונציל את עצמנו ומשפחתנו מכל מרעין בישין שפוגעים היום בקלות בנפשות ישראל, כי רבים נפלו חלל עד כי כמעט אין בית אשר אין בו נפל רח"ל, ועם תפילות והרבה מחשבה ועצה ודוגמה אישית טובה נצליח בעזרת ה' אמן ואמן.

ורבים תמהו הייתכן הרי הוא קיבל הבטחה שימות על קידוש ה'?? **אבל** התשובה ידועה, **שלחיות על קידוש ה'** זה הרבה יותר קשה מלמות על קידוש ה', כי למות זה קושי של רגעים בודדים ואילו לחיות זה מלחמה יום יומית, כל רגע וכל שעה במשך כל שנות החיים.

יש כאן הסבר נוסף על פי הכתוב **בספר חסידים סי' רנב'** שכל יהודי שהשתוקק למות על קידוש השם למרות שלא מת על קידוש ה', חלקו בגן עדן בין אלו שמתו על קידוש ה'.

יש לעיין מה כוונת התורה כאן במילה **לכם**?? ונראה שהכוונה **"בשבילכם"**, שכך דורשת הגמרא בכל מקום, **ונשאלת** השאלה מה שייך כאן שהספירה היא בשבילנו??

והתשובה ברורה היא, שכשהיצר מתגבר, או שראינו בלי כוונה דבר שגורם לנו הרהור עבירה, מיד לחשוב על המספר של ספירת העומר, וזה ירגיע את ההרהור הרע.

הנה מצאנו דבר מוזר מאוד, שבספר **נחמיה ה'** י"ז כתוב שעם ישראל לא עשו סוכות מימי יהושע בן נון עד שחזרו ובנו את המקדש השני, ופלא עצום הוא **איך יתכן שרוב ימי בית ראשון לא קיימו את מצוות סוכה**?? אומנם בגמרא ערכין ל"ב מפורש שבימי דוד ושלמה עשו סוכות, אלא הכוונה היא שרק בזמנים מסוימים ולא באופן קבוע בנו את הסוכה, **ומבאר הסטייפלר** בספרו **ברכת פרץ** שיש דין שלוחי מצווה פטורים מן הסוכה, וכן ההולכים לדבר מצווה כפי שמפורש בגמרא **בסוכה כ"ו**, ולכן בזמן שהייתה עליה לרגל ועסקו בהקרבת הקרבנות הם היו פטורים מן הסוכה, ואכן זו הסיבה שרוב השנים עם ישראל לא בנו סוכות.

ודק בימי יהושע בן נון שכל עם ישראל היו מרוכזים במקום אחד ליד המשכן לא היה שייך אצלם הליכה לדבר מצווה, לכן אז בנו כל הקהל סוכות.

הסבר נוסף ראיתי **במלבי"ם** שעם ישראל לא בנו סוכות ברשות הרבים מפני הגזל, ולא לכולם היה שטח ברשות היחיד הפרטית לבנות סוכה, מלבד בתקופת יהושע שעדיין לא כבשו את הארץ לכן לא היה גזל לבנות סוכה ברשות הרבים, **ואולי** בגלל זה במשך הזמן נשכחה מצוות הסוכה בעם ישראל כפי משמעות הפסוקים שם.

אבל כשחזרו מהגלות עשו תנאי בית דין כחוק קבוע, שבארץ ישראל עם ישראל יכולים לבנות סוכה ברחובות רשות הרבים, ואכן עם ישראל בהתלהבות עצומה ובשמחה בנו סוכות בכל מקום פנוי, כמתואר בפסוק בנחמיה **"ויעשו להם סכות איש על גגו ובחצרותיהם ובחצרות בית האלוקים וברחוב שער המים וברחוב"**.

ולכאורה לפי דבריו קשה וכי מה השתנה בימי דוד ושלמה?? **ואם** נאמר שבזמן דוד ושלמה ניתנה פקודת מלך שמונת לבנות ברשות הרבים, אם כן למה תקנה זו לא נשארה לתמיד??

וטהר לבנו – אמור

בסוכות תשבו כי בסכות הושבתי את בני ישראל

נראה שהקב"ה רצה להבליט לנו, יהודים יקרים לי כבנים ממש, נכון חטאתם, אבל היות וחזרתם בתשובה אני חוזר אליכם באהבה רבה ועזה יותר מאשר בתחילה, והראיה שאתם תחגגו את חג הסוכות לא לפי תחילת הופעתן של ענני הכבוד כאשר הייתם קדושים וטהורים לפני חטא העגל, **אלא** אדרבה, אתם תחגגו את שובם של העננים לאחר החזרה בתשובה, כי ענני הכבוד של אחר החזרה בתשובה מלאים וספוגים באהבה שמקיפה אותנו בגלל אהבת הקב"ה לנו על שחזרנו אליו בתשובה ובמעשים טובים, וגם על זה נכתב **"למען ידעו דורותיכם"**.

יש כאן עוד נקודה חשובה, שלא מספיקה התשובה שעשו ביום כיפור, ולא מספיק מה שתרמו למלאכת המשכן, אלא חייבים היו שיתחילו ממש לעבוד על מלאכת המשכן, ורק אז חזרו ענני הכבוד.

וכפי שכתבה צדקת אחת שאחרי שעם ישראל חזרו בתשובה על חטא קרח ועדתו שפקקו על הכהונה, לא הספיק העונש וחזרתם בתשובה, אלא היו חייבים גם לתת תרומות ומתנות כהונה לתקן בפועל ובחיובי מה שחטאו.

ללמדנו, שתשובה שלימה בפרט בעוון עבודה זרה שיש בו גם חילול השם איום ונורא, על עוון זה לא מספיק חרטה ועזיבת החטא, אלא חייבים לתקן בפועל כנגד לקדש שם שמים, כי רק על ידי קידוש השם במעשים אפשר לתקן חילול ה' רח"ל, ותפילתי שהקב"ה יעזור לי לתקן כל מה שקלקלתי בחיי בחילול ה', ושבוא עולם ברחמי יתן לי את הכוחות ואת הרצון ואת ההתמדה לקדש שם שמים במעשים כל ימי חיי עד ליום מותי, כי זה חובתי "לקדש שם שמים" אמן ואמן.

אברהם אבינו קיים מצוות סוכה – המשך

ישו ויקיפס באהבה עזה ועוד יותר ממה שהיה בתחילה, כי נוספה כאן אהבת הקב"ה לנו על כי חזרנו בתשובה במעשים של קידוש ה'.

וזוהי הברכה הכי גדולה לאברהם אבינו אבי האומה היהודית, שבוא עולם מבשר לו שיתן לנו דרך לחזור בתשובה, ובשובינו אליו הוא יוסיף לנו אהבה על אהבה, וזה היה לאברהם אבינו ממש **"ברכה בכל"**, כי זה שימח את אברהם שמחה גדולה ועצומה יותר מכל מתנה שיש בעולם **"שאפשר לתקן יותר טוב ממה שקלקלנו"**. מדהים.

אז בואו ונשתתף בשמחת אברהם אבינו ונהיה גם אנחנו חלק מברכת אברהם אבינו, שבעזרת ה' וברצון עז ועקבי נזכה לתשובה שלימה, ונזכה שבוא עולם יעטוף גם אותנו באהבתו, ונראה ברכה ברוחניות ובגשמיות - **"ברכה בכל"**.

שתים עשרה חלות

וכי מה מיוחד בלחם הפנים, יותר משאר הניסים שהיו בבית המקדש, כמו הנר המערבי שדלק בנס???

ויתכן שהיות ובגלל לחם הפנים עשה יהודי חילול ה' נורא וקילל את ה' אחרי הזלזול שטען שלחם הפנים שהיה מונח על שולחן הזהב, זה לחם ישן קר ויבש כי עברו 9 ימים מאפייטו עד שאוכלים אותו, ובכלל וכי כך דרכם של מלכים?? הרי מלכים אוכלים טרי וחם???

לכן דווקא בשולחן אפילו שהוא חפץ של קדושה נעשה את ההפוך ממה שדברו עליו, **ותחת החילול ה' נקדש אתו את שם ה' ברבים**, ולכן הקפידו להרים את השולחן ואפילו להוציא אותו לעזרה, בכדי שיתקדש שם ה'.

ללמדנו שגם אנחנו אם חלילה חטאנו בחילול ה' נעשה עלינו החובה לתקן על ידי קידוש ה' שנעשה בכל כוחנו, כי חילול ה' אפילו יום הכיפורים לא מכפר, אלא רק ייסורים ויום המיתה, וכי למה לנו לחכות עד יום המיתה אם אפשר לתקן עוד קודם, בהצלחה נקדש שם שמים בכל כוחנו ובמסירות נפש ובכל העולם.

יגלה לן טעמי דבתריסר נהמי

את דברי הרמב"ם שלא ידוע לו טעם מצוה זו של 12 לחם, ואולי הרמב"ם והאר"י רצו לבאר מה ענין 12 דווקא, וענין 2 טורים של 6 לחמים בטור.

ובתפילת שחרית לאחר שמונה עשרה התחדש לי, שאולי 12 לחם היו כנגד 12 שבטים, שכשם שהיו 12 אבני חושן וכן 2 אבני מילואים עם שמות 12 השבטים על כתפי אהרן בכדי שזיכרון השבטים יהיו לזיכרון לפני ה' ככתוב מפורש בתורה שמות כ"ח כ"א, **וזה בעצם** כפי שביארתי בפרשת תצוה שהיו 12 אבנים שזה לבטא את יחודו של כל שבט בנפרד בעבודת ה', ומצד שני גם באחדותו ל 2 קבוצות, ששה מהם על כל אבן משני אבני המילואים, וכולם מתאחדים בחיבור

כתב הטור או"ח תרכ"ה שאפילו שיצאנו ממצרים בחודש ניסן באביב בכל זאת מצוות סוכה מקיימים בתשרי זמן האסיף, והגאון מווילנא בקול אליהו מסביר את טעם הדבר, שכשעם ישראל חטאו בעגל הסתלקו ענני הכבוד מעם ישראל ולא חזרו לשכון עליהם רק עד שהתחילו לבנות את המשכן.

והגאון מפרט, שבי' בתשרי משה ירד עם הלוחות החדשים, ויום למחרת בי"א תשרי משה הקהיל את העם וציווה אותם על מלאכת ותרומת המשכן, ובמשך יומיים הם הביאו תרומות כמו שכתוב **"הביאו נדבה בבוקר בבוקר"** וזה עולה לייג תשרי, ויום למחר חכמי הלב לקחו את הזהב במניין ומשקל, ורק יום למחרת בט"ו בתשרי התחילו במלאכת המשכן, ולמדנו שענני הכבוד חזרו להקיף את עם ישראל רק בט"ו תשרי, ועל כן חוגגים יום זה לדורות את נס ענני הכבוד - **"למען ידעו דורותיכם"**.

נמצא לפי דברי הגאון, שלא חוגגים את תחילת הנס של ענני הכבוד שהיה בניסן, אלא דווקא את שובם של ענני הכבוד לאחר העונש, וכל כך למה???

ללמדנו, שתשובה שלימה בפרט בעוון עבודה זרה שיש בו גם חילול השם איום ונורא, על עוון זה לא מספיק חרטה ועזיבת החטא, אלא חייבים לתקן בפועל כנגד לקדש שם שמים, כי רק על ידי קידוש השם במעשים אפשר לתקן חילול ה' רח"ל, ותפילתי שהקב"ה יעזור לי לתקן כל מה שקלקלתי בחיי בחילול ה', ושבוא עולם ברחמי יתן לי את הכוחות ואת הרצון ואת ההתמדה לקדש שם שמים במעשים כל ימי חיי עד ליום מותי, כי זה חובתי "לקדש שם שמים" אמן ואמן.

ואולי לפי זה מובן מה שכתוב במדרש, שאברהם אבינו קיים את מצוות סוכה, וההוכחה ממה שכתוב **"וה' ברך את אברהם בכל"**, ומבאר הגאון מווילנא בספר דברי אליהו: **"ש"בכל"** ראשי תיבות תחילת הפסוקים **"בסוכות תשבו; כל האזרח, למען ידעו דורותיכם"**.

ולכאורה זה דבר תמוה, וכי מה הקשר בין מצוות סוכה לברכה שה' בירך את אברהם בכל?? **אך** לפי האמור קודם הדברים נפלאים, שה' בירך לאברהם אבינו שגם אחרי שיחטאו בני ישראל בחטא העגל הוא

אז בואו ונשתתף בשמחת אברהם אבינו ונהיה גם אנחנו חלק מברכת אברהם אבינו, שבעזרת ה' וברצון עז ועקבי נזכה לתשובה שלימה, ונזכה שבוא עולם יעטוף גם אותנו באהבתו, ונראה ברכה ברוחניות ובגשמיות - **"ברכה בכל"**.

כתוב בגמרא יומא כ"א, שכשהיו ישראל עולים לרגל היו מגלים להם את הפרכת, ומראים להם את הכרובים שהיו מעורים זה בזה, ואומרים להם **ראו חיבתכם לפני המקום**.

עוד אמרו שהיו מגביהים את השולחן ומראים בו לעולי רגלים את לחם הפנים ואומרים להם **ראו חיבתכם לפני המקום שבנס שנשאר חם כפי שהניחו אותו לפני 9 ימים**.

וראיתי מקשים מדוע דווקא את השולחן הרימו והראו אותו, ויש דעות שאפילו הוציאו אותו לעזרה בכדי שעם ישראל יראו מקרוב את לחם הפנים שנשאר חם וטרי גם לאחר 9 ימים.

ללמדנו שגם אנחנו אם חלילה חטאנו בחילול ה' נעשה עלינו החובה לתקן על ידי קידוש ה' שנעשה בכל כוחנו, כי חילול ה' אפילו יום הכיפורים לא מכפר, אלא רק ייסורים ויום המיתה, וכי למה לנו לחכות עד יום המיתה אם אפשר לתקן עוד קודם, בהצלחה נקדש שם שמים בכל כוחנו ובמסירות נפש ובכל העולם.

דבר פלא ראיתי בספר **"נחל אליהו"**, שגם הרמב"ם במורה נבוכים וגם האר"י הקדוש בזמירות השבת כתבו: שנעלם מהם טעם מצווה זו **"של לחם הפנים"**.

אומנם החינוך מצווה צ"ה הביא שהלחמים היו בכדי להשפיע פרנסה לישראל ולכן הם חייבים להיות תמיד על השולחן, עד כדי כך שתודך כדי סילוק הלחמים הישנים כבר מניחים במקום שהתפנה את הלחמים החדשים בכדי שתמיד יהיה שפע של פרנסה לישראל.

ואולי זה נרמז בהמשך הזמירות **"דְבִיָּה חִי פְּלֵא וְיִתְרָבִי חִילָא"** שה' משפיע שפע ע"י הלחמים, ומביא החינוך גם

וְטָהַר לְבָנוֹ – אִמּוֹר

אחד על לב אהרן וזה הייחודיות והאחדות בחלק הרוחניות.

ולכן ייתכן שהשולחן שימש זיכרון לחלק הגשמיות שיושפע שפע גשמי לכל שבת בנפרד, כי **השפע הגשמי מושפע מעבודת ה' ומהשפע הרוחני**, והיות ולכל שבת הייתה דרך שונה וייחודית ושפע רוחני שונה משאר השבטים, לכן כל צינורות השפע היו לכל שבת בנפרד.

והחברותא שלי הרה"ג **אלדר נתנזון** שליט"א הוכיח לי את הדברים כפי שמצאנו **בתרגום יונתן** בשלה י"ד כ"א שבקריעת ים סוף נקרע הים 12 שבילים לכל שבת בנפרד, ואולי כמו שקשים מזונותיו וזיווגם כקריעת ים סוף כך עניין השפע בפרנסה וזיווגים זה ב 12 שבילים, כמו כן מובא בשם **האר"י זצ"ל** שיש 12 שערי תפילה כנגד 12 שבטים.

וכמו כן מצאנו אצל **נקדימון בן גוריון** תענית י"ט שלווה 12 עינות מים עבור עולי הרגלים, ואולי רצה לעורר את מה שמצאו באלים **בשמות ט"ו כ"ז** 12 עינות מים, ופירש **רש"י** כנגד 12 שבטים.

ולכן מובן למה **החליפו דווקא בשבת את הלחם ששהה** על השולחן **כל ימי ימות השבוע**, כי שבת משפיע שפע לכל ששת ימי המעשה שיהיה לנו שפע בגשמיות, ולכן הוא יצא חם לאחר 9 ימים מאז שנאפה, כי השפע הגשמי זה נס!!!

כמו כן היה מצוה לשים 28 קשוות שהם כחצאי צינורות מזהב בין הלחמים, בכדי שהלחמים לא יתעפשו, וזה מרמז שנכון הלחם נשאר חם טרי 9 ימים כביום יציאתו מהתנור, בכל זאת עלינו לעשות השתדלות קטנה, **ונשים לב**, ההשתדלות היא לא לשמור אותו טרי, אלא ההשתדלות היא רק לא **"שלא יתעפש"** – שלא להרוס את השפע.

כך גם כלפינו השפע נגזר לכל יהודי רק עליו לא לקלקל את מעשיו וגורם לשפע הגשמי להיות מעופש ומקולקל ולא אכיל כביכול, כמו כן, יש חשיבות עצומה להשתייך לשבת, נכון עם ישראל עם אחד הוא, בכל זאת התורה ידעה את הצורך של הנפש היהודית שצריכים 12 דרכים בעבודת ה' שכל שבת דרך שונה, וכך כל יהודי עד לדורנו ימצא מזור לנפשו וימצא את השבת שלו כביכול (שלמרות שבזמננו אין לנו בירור על כל השבטים בכל זאת 12 השבילים והדרכים קיימים לנצח) שנשמתו תקבל את השפע הרוחני והגשמי כנצרך לה.

ודעו לכם שיהודי בלי שבת וקהילה יש לו או לילדיו קושי עצום שיכול להפריע להם ברמה הרוחנית והגשמית, כי הילדים יוצאים מבולבלים וכביכול חסרי זהות, וגם לך זה מזיק כי אין לך חברה וקהילה שתשמור אותך במסגרת הנכונה ותיתן לך חמימות, לכן בלי זלזול בערך אחדות ואהבת ישראל כי הם ערכים מצוינים אבל חייבים זהות פנימית.

לחם הפנים - המשך

ונראה לתרץ על פי האמור קודם, שהרוחניות משפיעה על שפע הגשמי, ולכן המנורה הטהורה שהיא כנגד אור התורה והקדושה והטהרה היא מאירה ונותנת את השפע ללחם שהוא השפע הגשמי, ועל כן המנורה אכן לא מאירה על כל גובה הלחמים, כי בעם ישראל יש חלק שהם לא מושלמים והם פחות מוארים מהמנורה, ולכן הם מקבלים פחות שפע בגשמיות, ומצד שני יש המונחים ממש על השולחן ממש.

ואני נפלתי על פני בתפילה כשכל זה התחדש לי בסיום 18 ושמחתי מאוד על שזיכני ה' בחידוש זה שעבורי הוא טוב מאלפי זהב וכסף, והלוואי ובורא עולם ישפיע אלי שפע ברוחניות ומזה יושפע עלי גם שפע בגשמיות בכדי שאוכל ללמוד וללמד ולהתחזק ולחזק אחרים עמי, כי איש את רעהו יעזרו ולאחינו יאמר חזק, בהצלחה גדולה ורבה גם לכם ברוחניות ובגשמיות.

ויצא, ויקב בן האשה את השם - המשך

לו שלא מצא מקום מגורים לעצמו, שהרי שבת אמו זרקו אותו ממחנם, והוא תלה את כישלונו בכך שזה נחשב **כישלון הקשור לפרנסה, וזה בגלל שבלחם הפנים אין צינור של שפע לו ולכל המתגיירים שאינם מבני השבטים.**

והיות והייתה עינו צרה בשבטים ובלחם הפנים שאין לו ממנו צינור של ברכה, לכן יצא ולגלג על לחם הפנים וכמפורש ברש"י, **וייתכן** שלכן כתוב בסוף העניין **"ובני ישראל עשו כאשר צוה ה' את משה"**, והנה ה"עשו" כתוב אחרי שכבר רגמו באבן, דהיינו שהמשיכו לעשות 12 חלות ולא שינו ואפילו לא חשבו להוסיף יותר מ 12 לחם, למרות טענותיו מה עם הגרים שאינם חלק מהשבטים.

ללמדנו, שפעמים רבות אנחנו רואים בן אדם שעושה ליצנות ומדבר בצורה מזלזלת נגד דברים שבקדושה, אבל אל תנסה להתווכח אתו על טענותיו, אלא תנסה לגלות מה עומד מאחורי זה, מה הם האינטרסים הצרים שלו שגרמו לו לדבר בזלזול ובחוצפה, וכך תוכל להוציא את העוקץ מדבריו הקשים, וכמו שלרשע בהגדה שמדבר בכפירה מקהים את שיניו בכך שטוענים לו שאנחנו לא מאמינים לך שאתה כופר, אתה רק בעל תאוה, לכן אתה מציג את עצמך ככופר, ועליך להתחזק ביראת שמים כי גם לך יש תקווה, וב"ה נצליח לחזק כל יהודי בלי פחד וטשטוש כי האמת נר לרגלנו ואין אחרת!!

ויניחם במשמר לפרש להם על פי ה'

שלא ידע מה דינו של המקלל?! **ובספר מלא העומר** כתב שהיות והעדים חייבים לחזור על מה שראו ושמעו, וכאן

לכאורה יש לתמוה שהרי משה קיבל בסיני את כל התורה כולה גם מה שתלמיד ותיק עתיק לחדש, וא"כ היאך יתכן

וַתְּהֵרָ לְבָנוּ – אִמּוֹר

חומרה הנוגעת לכבוד בורא עולם, על כן משה רבנו רצה שיהיה עכשיו שוב ציווי מיוחד המתיר זאת, כי יש דברים לא פשוטים שכדאי לשמוע אותם פעם נוספת מפני חומרתם או חשיבותם.

הרי שמעו קללה על ה' והיו אמורים לחזור על זה בעדות, ואת זה משה לא רצה לשמוע בלי ציווי מפורש מה' ע"ז. **וַתְּהֵרָ** להוסיף, שלמרות שגם דין קבלת העדים של מגדף קיבל משה מסיני ככל דיני התורה, אלא שבכל זאת יש כאן

ללמדנו, שיש דברים חשובים בחיים שלא מספיק בידיעה חד פעמית, אלא חייבים שוב ושוב, ורעיון דומה לכך כתב הרמח"ל בהקדמתו למסילת ישרים: החבור הזה לא חיברתיו ללמד בני האדם את אשר לא ידעו, אלא להזכירם את הידוע להם כבר ומפורסם אצלם פרסום גדול, ואין להם בהם ספק כלל, אלא שכפי רב פרסומם וכנגד מה שאמיתתם גלויה לכל, כך ההעלם מהם מצוי מאד והשכחה רבה, על כן אין התועלת הנלקח מזה הספר יוצא מן הקריאה בו פעם אחת, כי כבר אפשר שלא ימצא הקורא בשכלו חידושים אחר קריאתו שלא היו בו לפני קריאתו אלא מעט. אבל התועלת יוצא מן החזרה עליו וההתמדה, כי יזכרו לו הדברים האלה הנשכחים מבני האדם בטבע, וישים אל לבו חובתו אשר הוא מתעלם.

ובני ישראל עשו כאשר צוה ה' את משה

וַתְּהֵרָ להוסיף על פירושו, שיייתכן שעם ישראל עשו כדבר ה', החידוש הוא שהם התאמצו לעשות את זה **100 אחוז לשם שמים**, כי אם חלילה יש בו אחוז קטן לא לשם שמים הרי שגם הם ביזו את כבוד ה' כשהעידו בבית דין וחזרו על הקללה.

וַיִּיתְכֶן גם לפרש בפשיטות, שהיות ואותו מגדף קילל אחרי שהיה לו מריבה עם שבט דן שגרשו אותו שלא יגור עמם בתוך שבטם וגם הגיעו עמו לדין תורה אצל משה, ממילא הם אלו ששמעו את הקללה והגידו של המקלל, והם אלו שהיה מוטל עליהם להרוג אותו, ולמרות המריבה שהייתה להם איתו, הם לא הרגו אותו בגלל השנאה שלהם אליו, אלא אך ורק לשם שמים מחמת ציווי ה' בלבד,

בַּשָּׁנָה תִּשְׁפָּג חֲשַׁבְתִּי לִפְרֹשׁ בְּדֶרֶךְ הַפּוּכָה שְׂאוּלֵי אֵלֹו שִׁמְעוּ אֶת הַמִּקְלָל הַיּוֹ אֵלֹו שְׂרָבוּ עִמּוֹ וּגְרָשׁוּהוּ מִמַּחֲנֶם מַחֲנֵה דָן, וְאוּלַי הִרְגִּישׁוּ שֶׁהֵם לַחֲצוֹ אוֹתוֹ לְקִיר כְּבִיכּוֹל וְהֵם בְּעֶצְמָם אֲשֵׁמִים בְּמָה שֶׁקִּילֵל, וְאוּלַי בְּגַלֵּל זֶה הַשּׁוֹמְעִים לֹא יִבְאוּ לְהוֹרֹג מִנְקִיפּוֹת מִצְפּוֹן, וְזֶה הַתּוֹרָה מַחֲדָשֶׁת שֶׁלֹא הָיוּ כְּאֵלֹו שֶׁלֹא קִיָּמוּ מִצְוֹת ה' בְּהִרְיָגַת הַמִּקְלָל, כִּי הֵם פִּעְלוּ כְּרָאוּי וְהִלְכוּ עִמּוֹ בּוֹיְכוּחַ לְדִין תּוֹרָה אֲצֵל מֹשֶׁה רַבֵּינוּ, וְרַק כְּשִׁיבָא חַיִּיב בְּדִין אִזְ קִילֵל וְלֹא בּוֹזְמֵן הוֹוִיכּוּחִים שֶׁקְדָמוּ לְדִין תּוֹרָה.

עַל הדברים הקודמים מבאר המלא העומר, שעם ישראל למרות הקושי הגדול של העדים לחזור ולהעיד בבית דין על הקללות שגידף את ה' כי היה עליהם לחזור את הקללה, בכל זאת בגלל ציווי ה' הם קיימו את חובתם והעידו למרות הקושי והכאב.

וְזֶה מזכיר לי שחייבו פעם בן אדם שקילל וביזה את הנשיא להתנצל בפומבי, אז הוא בהתלהבות אמר אני מתנצל על שאמרתי וקיללתי שהנשיא הוא .... וחזר בעסיסיות על כל הקללות שאמר קודם, וצעקו עליו תפסיק!!! אז הוא מיתמם ואומר רגע, הרי ביקשתם שאתנצל!?! לא?!

וְבַדּוּמָה לזה סיפר לי ידידי הרב חיים אביטבול שליט"א **משגיח בישיבה** שהיה נשיא מדינה שהפסיד בבחירות ובבוקר לאחר ההפסד התקשר אליו איש תקשורת ושאל אותו האם הוא יכול לראיין את הנשיא הנבחר?!! ענה לו הנשיא המודח: מצטער אני כבר לא הנשיא!!! אה, סליחה אדוני והשיחה הסתיימה.

וְשׁוֹב אותו איש תקשורת התקשר לנשיא המודח והדו שיח הזה חזר על עצמו, עד שאותו נשיא מודח התרגז ושאל את איש התקשורת: תגיד לי בבקשה למה אתה מתקשר אלי שוב ושוב?!! ענה לו איש התקשורת, פשוט אני נהנה לשמוע אותך סוף סוף אומר שאתה כבר לא הנשיא!!!

המשך

וְאוּלַי הייתה עדות בב"ד על עצם הקללה בלי פירוט, ולכן כבר מאמינים שההוא קילל, רק פסק דין מוות אי אפשר לפסוק בלי שיש פירוט וחזרה מפורשת של הקללה ויל"ע.

הַעֲרָה קטנה בדבר, אם אכן מדובר לפני קבלת עדותם, אם כן איך מתייחסים למקלל בשם מקלל הרי כל עוד שלא התקבלה העדות אינו 'מקלל'???

"ויצא, ויקב בן האשה את השם, ושם אמו שלומית בת דברי"

וַתְּהֵרָ שוודאי זה גם קשור למריבה, דהיינו שאדם זה בשעת תסכול ומצוקה שהרגיש חנוק שזורקים אותו החוצה, ואפילו בבית דין של משה מסכימים לזה, הוא התפרץ מתוך מצוקה וקילל, **ואם כן נשאלת** השאלה, האם אין זו **סיבה להתחשבות** מסוימת?!! אוּלַי יש מקום להחשיבו לאנוס?!! התשובה: **בורא עולם אמר: לא!!!!!!**

כִּי בדקו את הייחוס שלו, והתברר שאמו הייתה דברנית יותר מידי, ואומרת שלום לכל אחד, ולכן היא היחידה בעם ישראל שנטמאה באונס על ידי מצרי, שחשבה בטעות שהוא בעלה, והאשמה בה כי אם לא הייתה פטפטנית היא לא הייתה נכשלת.

וְאוֹתוֹ בן ששמע את האמת בבית דין של משה שהוא סובל באשמת אמו, **במקום להתפרץ על אמו או להפנות את חיצי זעמו על אמו שבגללה הוא סובל ונזרק**, ואם כבר מקלל

"וַיִּצֵא" כתב רש"י **שיצא מעולמו** - עולם האמונה, שזלזל בבורא עולם בטענה שלחם הפנים שהיה מונח על שולחן הזהב זה לחם ישן קר ויבש, כי 9 ימים עוברים מעת האפייה עד שאוכלים אותו, וטען: וכי כך דרכם של מלכים?!! הרי מלכים אוכלים טרי וחם?!! ואיך יתכן שלמלך מלכי המלכים יתנו לא טרי!!

הַסֵּבֵר שני כתב רש"י שרצה לגור במחנה דן, ולא הסכימו לו כי אבא שלו גוי, והוא המצרי שהכה את היהודי והרגו משה בשם המפורש, ובשבטים הולכים לפי האבא, והלכו לבית דינו של משה ויצא חייב, לכן עמד וגידף.

וַיֵּשׁ לַעֲיִין האם יש קשר בין שני הפירושים?!! והנה לפירוש הראשון קשה, וכי בגלל זלזול בלחם הפנים, אדם שהתגייר על פי רש"י יבוא ויקלל את בוראו?!!

וַתְּהֵרָ לְבָנוּ – אִמּוֹר

בְּבוֹרָא עולם גילה להם שהוא לא אנוס!!! הוא הביא זאת על עצמו כי היה טמון בו זלזול בבורא עולם שהתפרץ וצף בשעת מצוקה, וכמו ששמעתי מאדם חכם, ששמע אחד אומר ניבול פה וגער בו אדם חכם, והלה מתנצל סליחה זה נפלט לי, ענה לו האיש החכם: **מביוב נפלט ביוב, ומבושם נפלט בושם.**

ולכן דווקא כאן יש מצווה על כל השומעים לסמוך ידיהם עליו, מה שלא מצוי במיתת בית דין אחרת, כי הרבה נגועים בבעיה זו שלא מוחקים לחלוטין כל מחשבה פסולה מכל סוג שקיים, ולכן שיסמכו כל השומעים לא רק העדים.

ומובן גם שכתוב "וירגמו אתו אבן ובני ישראל עשו כאשר צוה ה'", והיעשו כתוב אחרי שכבר רגמוהו באבן, כי כל היהודים עשו כדבר ה' להוציא החוצה ולמחוק את הרוע והזעם הצבור בליבם, ומחקו אותו כאשר צוה ה'.

ללמדנו, שאסור לנו לשמור בלב זלזול בתורה ובמצוות או ברבנים, כי זה עלול לצוף ביום אחד בשעת לחץ ומצוקה ולהפיל אותך לגמרי לחלוטין, ולכן עליך למחוק כל זלזול, או להתייעץ עם חכם שיפתור לך ויחזק אותך.

כמו כן נלמד מזה, כמה מידות נחמדות כשהם לא במקום הנכון ובזמן הנכון ולאנשים הנכונים, הרי זה הרס וקלקול, כמו מאמר חז"ל "המרחס על אכזרים סופו להתאכזר על רחמנים", ולא תמיד צריכים להתנהג בנימוס ובנחמדות.

ועוד נלמד, שכשההורים טועים אפילו במקצת, זה גורם נזק משמעותי לדורות הבאים, לכן די לטעויות, נתחיל להקפיד שלא נטעה, ונתפלל על כך, לבל לא ניגע לריק ולא נלד לבהלה, אלא שנשמור חוקיך בעולם הזה ונזכה לחיים טובים בזה ובבא ונחת מכל יוצאי חלצינו אמן.

וַאִישׁ כִּי יִכֶּה כָּל נַפְשׁ אָדָם

ושוב באה התורה ללמדנו, שאסור לנו לשמור בלב דברים רעים, וזעם וכעס, כי זה עלול לצוף ביום אחד בשעת לחץ ומצוקה הם יציפו אותך, ולא תשלוט על עצמך ותהרוג או תפצע אדם ובהמה.

ומה הפתרון?? **התשובה** לכך - "כי אני ה' אלוקיכם", תאמין שהכל משמים, ואין אדם נוקף אצבע אלא אם כן הכריזו עליו בשמים.

וגם עליך להאמין ולהתפלל, שבורא עולם יעזור לך למצוא את האנשים הנכונים שיעזרו לך למחוק את הכעס והזעם, וגם בורא עולם יעזור לך למצוא נחמה לנפשך הפצועה והכאובה והפגועה קשות, העיקר לא לשמור ולצבור בלב, שלא נגיע חלילה לפיצוץ בלתי נשלט ה' ישמרנו ויצילנו.

וּמִכָּה נַפְשׁ בַּהֲמָה יִשְׁלַמְנָה נַפְשׁ תַּחַת נַפְשׁ

בהמה, בכל זאת על זעם והתפרצות כזו הוא צריך וחייב תיקון של נפש שלו שהושחתה ויצאה משליטה ודמה לחית השדה, ולכן כתוב "נפש תחת נפש", ואולי מכאן יש מקור למנהג הכפרות "נפש תחת נפש" ויל"ע.

ואכן לא די בתשלום על הבהמה, אלא צריך גם תיקון לשחיתות נפשו, וכמאמר חז"ל **המשבר כלים בחמתו כאילו עבד עבודה זרה.**

*אִישׁ אִישׁ כִּי יִקְלַל אֱלֹהֵיוּ וְנִשְׂא חֲטָאוֹ:

בשם אלוקים אבל נוקב שם ה' שמפרש שם המיוחד מות יומת. וראיתי בספר **חתם סופר** שהקשה על כך מה החידוש.

ואולי כשאין חילול ה' אולי העבירה פחותה, וצריך לבדוק בקשר לכל העריות שיש בהם כרת ויל"ע.

שיקלל אותה, או לקלל את משה רבינו שבעצם הרג את אבא שלו המצרי, ובאותו זמן שהוא מאוכזב מעם ישראל שלא נותנים לו לגור איתם, אולי היה חושב על פתרון לחזור למצרים לעם אביו שאולי הם היו יקבלו אותו, במקום זה הוא מתפרץ על בורא עולם ומקלל את בורא עולם.

ולמה ??? כי בתוך ליבו כבר הייתה נקודת אחיזה של זלזול בה' בעניין של לחם הפנים, וזלזול זה הוא שמר בליבו עמוק עמוק, אבל בשעת לחץ ומצוקה הנקודה הזו צפה ועלתה ולכן הגיע לעבירה החמורה וקילל את השם רח"ל.

ואולי בגלל זה הניחו אותו במשמר "לפרוש להם על פי ה' מה יעשה בו", שיתכן שחשבו שבגלל המצוקה הקשה שלו שנזרק משבטו והוא במצב כביכול בלתי אפשרי, אולי בגלל כל זה יתחשבו בו כאנוס או שוטה מחמת צערו ויגונו הרב.

ללמדנו, שאסור לנו לשמור בלב זלזול בתורה ובמצוות או ברבנים, כי זה עלול לצוף ביום אחד בשעת לחץ ומצוקה ולהפיל אותך לגמרי לחלוטין, ולכן עליך למחוק כל זלזול, או להתייעץ עם חכם שיפתור לך ויחזק אותך.

כמו כן נלמד מזה, כמה מידות נחמדות כשהם לא במקום הנכון ובזמן הנכון ולאנשים הנכונים, הרי זה הרס וקלקול, כמו מאמר חז"ל "המרחס על אכזרים סופו להתאכזר על רחמנים", ולא תמיד צריכים להתנהג בנימוס ובנחמדות.

ועוד נלמד, שכשההורים טועים אפילו במקצת, זה גורם נזק משמעותי לדורות הבאים, לכן די לטעויות, נתחיל להקפיד שלא נטעה, ונתפלל על כך, לבל לא ניגע לריק ולא נלד לבהלה, אלא שנשמור חוקיך בעולם הזה ונזכה לחיים טובים בזה ובבא ונחת מכל יוצאי חלצינו אמן.

רבים השואלים והתמהים, וכי למה בתוך העניין של המקלל, נכתב עניין של מכות ואלימות שאדם מכה הורג ופוצע כל מה שזו - אדם או בהמה???

ולפי מה שבארנו קודם, שהמקלל שמע את האמת בבית דין של משה, שהוא סובל באשמת אמו, במקום להתפרץ על אמו או להפנות את חיצי זעמו על אמו שבגללה הוא סובל ונזרק ולקלל אותה, במקום זה הוא התפרץ על בורא עולם וקילל את בורא עולם, ולמה???

כי בתוך ליבו כבר הייתה נקודת אחיזה של זלזול בבורא עולם בעניין של לחם הפנים, וזלזול זה הוא שמר בליבו עמוק עמוק, אבל בשעת לחץ ומצוקה הנקודה הזו צפה ועלתה ולכן הגיע לעבירה החמורה וקילל את השם רח"ל.

יש לתמונה, איך יתכן שעל הורג בהמה יהיה כתוב "נפש תחת נפש"??? **ואכן** ראיתי שהאבן עזרא כתב שזה הולך לא רק על מכה בהמה אלא גם על מכה אדם, אבל עדיין איך יתכן שעל בהמה יכתב גם "נפש תחת נפש"???

ולפי האמור בקטע הקודם מובן הדבר ב"ה פלאי פלאים, כי אדם שצבור בלבו כעס שהתפרץ לאלימות לא נשלטת והרג כל מה שזו בזעמו, אז גם אם בסופו של דבר הרג רק

ונשא חטאו – כתב רש"י בכרת כשאין התראה: **והחזקוני** מבאר כי יקלל אלקיו ונשא חטאו - אין בדבר רק נשיאות חטא כלומר בינו לבין קונו הדבר תלוי שספק נפשות להקל ושמא לא כיון כלפי הקב"ה רק כלפי הדיינים שכן דיינים קרואים אלהים ואין לעמוד על בירור דעת האדם המקלל

וַתְּהִרָה לְבָנוֹ – אִמּוֹר

וַאִישׁ כִּי יִתֵּן מוֹס בְּעַמִּיתוֹ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה כֵּן יַעֲשֶׂה לוֹ:

ואולי כאן טמנה התורה יסוד עצום לכוח התשובה, שחטאך בצדקה פרוק, שצדקה תציל ממות, שלמרות שנגזר עונש חמור על האדם הקב"ה ממיר זאת בצדקה או בהפסד ממון כעני הנחשב למת, כשם שמצאנו בדתן ואבירים שנהיו עניים ולכן הקב"ה שחותמו אמת אמר למשה רבינו **"לשוב למצרים כי מתו האנשים המבקשים רעתו"**, וזה האמת כי התורה מחשיבה הפסד ממון לעונש מושלם ממש כפי שעשה למרות שהוא חיסר עין לחבירו בכל זאת הפסד ממונו של מוזיק נחשב כעונש כפי שעשה ממש בלי לחסר את עינו.

בפשטות הפסוק הכוונה לעשות בדיוק מה שאדם עשה לחבירו, ובפרט שהפסוק ממשיך עין תחת עין וכו', ובכל זאת הגמרא בפרק החובל דורשת ומוכיחה בכמה דרכים שאין הכוונה כפשוטו לעקירת עין המזיק תחת העין שהוציא לחבירו, אלא רק תשלום ממון של שווי העין.

והשאלה היא שבכל זאת מדוע התורה כתבה באופן כמעט מוחלט שהכוונה להוציא ולחסר אבר ממש ולא תשלום ממון על הנזק??

ויקחו אליך שמן זית

הזוהר בפרשתנו, והמנורה האירה בבית ה' במשכן ובבית המקדש.

וכשם שמצוות שבעת הנרות מאירות תמיד ככתוב **"להעלות נר תמיד"**, כך אור שבעת ימי הסוכות והאושפיזין מאירים תמיד כל השנה כולה, שתמיד נרגיש מוקפים בקדושת ה' ובצלו נחסה תמיד, ותמיד נזכה לזכות האבות הקדושים.

ראיתי שבספר **צרו המור** מקשר בין מצוות סוכות למצוות הדלקת המנורה הכתובה בסמוך לה בתורה, שהנה **בסוכות יש 7 ימים וכן במנורה יש 7 קני מנורה**, ושם ביאר שזה כנגד ענני הכבוד ואחדות ה' וגם במנורה כולם נוטים לנר האמצעי שמרמז אחדות ה'.

ונראה להוסיף על דבריו ששני המצוות מהותם בית ה', כי סוכה זה שיהודי מוקף **בצלא דמהימנותא** – בצל ה' כדברי

צו את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך

וצריך עיון שאכן מוסבר הציווי לבני ישראל שיאירו נר אבל מכל מקום מה המשמעות ויקחו **"אליך"** – למשה? **ואולי** בעצם מרומז כאן בתורה על פי דרכו של בר קפרא שהדרך שבו יהודי יכול להאיר את הנשמה זה על ידי **"עשה לך רב"**, שעל ידי הכנעה לצדיק וקבלת דרכי תורה ויראה מרב צדיק.

כתוב במדרש **ויקרא רבה** בר קפרא פתח (תהלים יח) **"כי אתה תאיר נרי"** אמר הקב"ה לאדם **"נרך בידי"** – **"ונרי בידיך"**, נרך בידי שניא' (משלי כ') **"נר ה' נשמת אדם"** נרי בידיך **"להעלות נר תמיד"**.

אמר הקב"ה: אם הארת נרי הריני מאיר נרך, וזה הכוונה **"צו את בני ישראל"**.

ויקחו אליך שמן זית

שווה?? **ופלא גם** ששירת היונה בפרק שירה זה הפסוק הזה?? וכמו כן **מה הקשר למשל של המורדים?**

אלא האמת היא שבכל זאת היונה האירה את העולם בימי נח, כי אור לא מחייב להיות במשמעות של תאורה דווקא, אלא להאיר פנים לשמח ולתת תקווה טובה, כל זה מהמושג של אור, כפי שהגמרא **בב"ב ד' ע"א** דורשת שתלמידי חכמים ובית המקדש הם האור של העולם.

ולכן בימי המבול כאשר כל יצורי העולם אכזבו את בורא עולם בעוונות שעשו, והנה **עצם מציאת העלה חיממה את לבו של נח** שהיה עמוד העולם בימי המבול ושימחה אותו מאוד כי הנה **קלו פני המים - המבול עומד להסתיים**, ויש תקווה טובה לחזור לאדמה היבשה בקרוב.

ואדרבא מתוך החוצפה של היונה כביכול ומתוך כפיות הטובה כביכול של היונה שהביאה לו עלה זית בכוונה לרמוז לנח שהיא כביכול בועטת בטובו של נח ומעדיפה את טוב ה', **עצם החוצפה והעזה של היונה וכפיות טובתה** בטובת נח שפרנס אותה במסירות נפש, זה **לימד את נח עד כמה קרובה הישועה לבוא** עד כמה האדמה חוזרת לאיתנה הראשון, כי אם המבול היה בעיצומו היונה לא הייתה מעזת פניה להתחצף לנח פן ישלחנה ויענישה.

ולכן החוצפה שלה שימח את נח שאכן באמת כבר רואים את סוף המבול ממש, עד כדי כך שאפילו היונה מרגישה בטוחה לזלזל בו, וזה האיר לנח ונתן לו תקווה טובה שסוף המבול אכן בא.

במדרש רבה כתוב בשם ר' חייא, שהתורה דורשת למנורה שמן זית ולא שמן שומשמן ולא שמן אגוזים ולא שמן צנונות ולא שמן שקדים **אלא שמן זית, ולמה??**

א"ר אבין משל למלך שמרדו בו לגיוניו, ולגיון אחד לא מרד בו, אמר המלך אותו שלא מרד בי ממנו יעשו מושלים ודוכסים, כך אמר הקב"ה **הזית הזה הביא אורה לעולם בימי נח** כפי שכתוב **(בראשית ח') "ותבא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית טרף בפייה"**.

וממשיך המדרש לברר מהיכן הביאה את העלה?? ואחד מהתירושים שהביא המדרש, שהיונה הביאה אותו **מגן עדן** ששם לא היה מבול, **ושוב מקשה** הלוא אם הביאה זאת מגן עדן למה הביאה דווקא עלה של זית ולא קינמון או עלה משובח אחר??

ועונה המדרש שהיונה רצתה לרמוז לנח שהיא מעדיפה את עלה הזית המר מתחת ידו של הקב"ה ולא מתוך מתחת ידך:

ומדרש זה צריך לימוד, שהרי איזה אור הביא העלה של הזית בימי נח?? **ועוד** יותר קשה שהיא הביאה דווקא עלה של זית לרמוז לנח שעדיף לה פרנסה מרה מה' ולא פרנסה מתוקה מבשר ודם, ואם כן היא **כביכול פגעה בו והייתה כפוייה טובה נגד מסירות נפשו של נח** שטרם משך שנה לפרנס ביום ובלילה בלי מנוחה את כל בעלי החיים שבתביבה, והיא כבעיין חוצפה אומרת לו כל מה שטרחת לא

וְהָרָא לָבֵנוּ – אִמּוֹר

ללמדנו שעלינו להתבונן היטב בדברי חוצפה ולא תמיד עלינו להגיב בנוקשיות מול החוצפה, אלא הרבה פעמים החוצפה זה תמרור מעצור עבורנו איפה טעינו כהורים או כמלמדים ילדים או בחורים, הכי קל להגיב בפרעות ובאגרסביות מול חוצפה של ילד או תלמיד, אבל זה יכול להיות העצמת ההרס החינוכי של התלמיד והילד, ולפעמים החוצפה בעצם יש בה בשורה טובה עבורנו כפי שהיה עם נח והיונה.

ויותר מזה אפשר להוסיף, שהנה למרות שהיונה כפרה בטובתו של יונה כשאמרה לו שהיא מעדיפה להתפרנס מידי של בורא עולם ולא מבשר ודם, בהתעמקות רואים שהיא עדיין נתנה לו כבוד תוך כדי החוצפה, כי הגדירה את מזונותיו של נח שנתן לה כמתוקים, לעומת הזית המר מידי של בורא עולם, אלא שהיא הרגישה מחנק בתיבה ורצונה העז היה לצאת לחופשי לאוויר העולם, ואכן גם נח הרגיש עומס רב וכבר שאף לצאת החוצה ולמרות שידע שהוא לא יצא לפני אישור מפורש מבורא עולם שיאמר לו "צא מן התיבה", ובכל זאת הוא שלח את העורב ואת היונה לראות האם סוף המבול קרב, כי גם הוא בער בו לצאת מן התיבה, לכן אין חוצפת היונה חמורה כל כך והיות ויצא מדבריה דברי נחמה ותקווה טובה לנח שסוף המבול תכף מגיע, לכן נח לא הקפיד על היונה וגם דבריה אלו נכתבו בפרק שירה כשירת היונה.

ולכן עלינו להיות פחות פגיעים וחובה שנפשונו כעפר לכל תהיה, בפרט כשמחנכים ילדים ותלמידים, ורק טובת הילד וחינוכו באמת ובתמים ובשלימות בלי שום נגיעות תהא מול ענינו, ולא נגיב בפראות ח"ו, אלא הכל מתוך רגיעות והתבוננות, ולעיתים גם נגיב רק לאחר שיחה ועצה עם חבר שמבין בחינוך.

ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר

נאכל אלא מועט שבמועט? ולמה בגלל זה בגלל מיעוט האנשים האוכלים אותו הוא יחשב לעץ פרי?!

אבל עכשיו נראה שתורף לי שאלתי כראוי על פי דברי מרן שליט"א, שהרי על פי המדרש האתרוג זה היה עץ הדעת - הפרי הנחמד למראה שאכלו חוה ואדם הראשון באיסור, ואז הוא היה כליל השלימות במראה ובטעמו שהיה נפלא ביותר כמשמעות הפסוק "כי טוב העץ למאכל וכי תאווה הוא לעיניים".

רק מאחר שחטאו בו האדם ואשתו לכן כמו שהתקלה חוה שילדה בצער ובעצב מגדלת בנים, והאדם התקלל שארורה האדמה בגללו, כך גם אז התקלל או התקלל האתרוג שלא יהיה לו טעם לאכילה.

והיות ומהות האתרוג הוא עץ מאכל כעדות התורה, לכן נשאר בו חשיבות של עץ מאכל, ואנחנו בסוכות בנטילת 4 המינים באים לתקן את חטא אדם וחווה שאכלו מעץ הדעת, וברגע שיתוקן חטא עץ הדעת ממילא יתוקן טעמו של האתרוג שיהיה נחמד וטוב לאכילה כפי שהיה בימי בראשית.

ולכן יש עניין גדול לבשלו ולאכול כי ככה אנחנו מחזקים את עניין זה שמאמינים אנו שאתרוג הוא באמת עץ מאכל ופרי מאכל המושלם מכל הפירות, וחפצים אנו לאכול אתרוג כי הוא הפרי המושלם מכולם, ומלאים אנו בתפילה ותקווה שנוכח כבר לתיקונו המושלם בקרוב ממש אמן ואמן.

אשר יהיה בו מום לא יקרב להקריב לחם אלקיו:

ובעצם 2 הסברים מצאנו כאן, א. שבורא עולם רוצה שכל עם ישראל יכבדו וירוממו את בית המקדש שהוא בית ה', לכן חשוב שיהיה בו שלימות מכל הבחינות גם מהבחינה הגשמית, כפי שמצאנו בגמרא נדרים לח' בנביא שצריך שיהיה חכם עשיר וגיבור ועניו, ובגמרא שבת צח' כתוב שצריך שיהיה גם בעל קומה.

והסיבה לדרישה זו מנביא כתוב במפרשים שבכדי שלא תהיה חוכמת העני בזויה ושיהיו דבריו נשמעים אצל כל בני האדם, כי יש אנשים שמעריצים בעלי כסף, ויש מעריצים בעלי כוח ויש מעריצים בעלי חכמה, ואילו צדיקים מעריצים אדם שהוא כליל המעלות הטובות שבכל זאת נשאר עניו.

ושירות של אנשים יפים ומושלמים במראה יותר מסתם בני אדם גורם להתפעלות ורושם עז אצל בני אדם ומייקר את המקום אצל חלק מבני האדם, כי מלכות שמים כעין מלכות בשר ודם ומלך שמשרתיו לבושים ברישול זה מחליש מעוצמת המלך, ועד כמה שמשרתיו של המלך נראים מושלמים יותר זה מעצים את עוצמת המלך בעיני בשר ודם.

ואכן באופן פרטי האדם יראה לעיניים וה' יראה ללבב, וה' אוהב נשברי לב וכו', אבל באופן ציבורי ופומבי בהנהגת מלכות ה' חשוב שיראה מכובד ביותר בעיני בשר ודם.

כתוב במדרש ב"ר טז' ז' שהפרי שאכל אדם הראשון היה אתרוג, והנה הפנים מאירות מביא בשם הזהור בשער הכוונות סוכות ה' שמטרת 4 המינים לתקן חטא עץ הדעת.

ונראה להוסיף חידוש בעניין, על פי מעשה שהיה לי לפני 20 שנה שהגעתי לשר התורה מרן רבי חיים קניבסקי שליט"א ושאלתי אותו מדוע שייך איסור ערלה באתרוג ככתוב במשנה סוכה פ"ג מ"ה, הרי במשנה בערלה פ"א א' כתוב שהנוטע לסיג ולקורות, פטור מן הערלה, ומפרש הרמב"ם שאמר הש"י, "ונטעתם כל עץ מאכל וערלתם ערלתו" (ויקרא יט'), ולפיכך "כשנתכוין בנטיעתו לאכילה אז יתחייב בערלה", אבל אם נתכוין בשעת נטיעת האילן שיהיה סייג או ליקח ממנו קורות או עצים אינה חייבת בערלה.

ושאלתי הייתה, הרי אתרוג לא נוטעים אותו לאכילה כי מר הוא בפרט האתרוגים הקטנים – לא האתרוגים התימנים, אלא נוטעים אותו בעיקר למצווה, ואם כן מדוע יש בהם דיני ערלה?!

וענה לי מרן שר התורה שאנשים מבשלים ואוכלים את האתרוגים לאחר חג סוכות, ולכן יש לזה דין עץ מאכל.

ועדיין היה קשה לי שהרי אנשים מבשלים זאת עם כמות סוכר בכדי שיהיה ראוי לאכילה ולולי הסגולה שבדבר הם לא היו אוכלים אותו, וגם לא כולם מבשלים ואוכלים את האתרוגים, וייתכן שהרוב לא

יש אנשים שיתפלאו מדוע כהן בעל מום פסול לעבודת ה' בבית המקדש, הרי כתוב (תהילים נא' יט') זבחי אלקים רוח נשברה, לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה: וגם כתוב קרוב ה' לנשברי לב ואת זכאי רוח יושיע", ורחמנא ליבא בעי, מדוע הקב"ה פסל את הכהן כשהוא בעל מום, בפרט אם הוא גם ירא שמים ותלמיד חכם העדיף על כהן גדול עם הארץ?!

ונפרט שכהן בעל מום נפסל מעבודת בית המקדש ב 140 סוגי מומים קבועים מלבד מומים עוברים, כאשר חלקם זה מום הנראה קל ביותר, כגון שומא שיש בה שער אפילו כל שהיא, ושאין בה שער כגודל מטבע של איסור, ויש שיטות שפסול זה לא רק בפנים אלא בכל מקום בגוף, עד כדי כך שנדיר למצוא אנשים מושלמים בגוף, ומדוע הצריך הקב"ה שלימות גופנית מוחלטת בכהן המשרת בבית המקדש לשמו יתברך?!

והנה אכן בטעם פסול מום בכהן כתב החינוך במצווה זו מצוה ער"ה וזה לשונו: "משרשי המצוה, א. להיות השליח שהכפרה תלויה עליו איש חן, יפה תואר ויפה מראה ונאה בכל דרכיו, למען יתפשו מחשבות בני איש אחריו. ב. ומלבד זה אין ראוי בשום צד שיהיה בו שינוי צורה מכל צורותיו, פן תתפזר נפשו מצד השינוי שבו ותנווד מן החפץ".

וטהר לבנו – אמור

ולכן הכהנים למרות שלימות גופם ויופי מראם לא העזו לחשוב מחשבות של גאווה כי מייד היה צץ עליהם מום קבוע או עובר שהרי אין הקב"ה יכול לסבול אדם גאוותן, ומיד בית הדין שבלשכת הגזית שהיו בודקים בהתמדה היו מגלים את מומו והיו פוסלים אותו, ולכן הכהנים פחדו מאוד לחשוב מחשבות גאווה שהרי מייד הם יפסלו.

ואולי אדרבא זה גדלות הכהנים שלמרות שלימות גופם הנאה בלי מום, בכל זאת לא היה בהם הרהור של גאווה, וזה גדלות עצומה שאדם שיש לו ממה להתגאות כמו עשיר מופלג ובכל זאת לא להתגאות, כפי שמצאתי במפרשים (חתם סופר וכן יהוידע על הגמרא נדרים לח') שכתבו שהסיבות שנביא צריך להיות מושלם בכל המעלות – חכם עשיר וגיבור, בכדי שיהיה עניו למרות כל מעלותיו הרבים.

וגדלות הכהנים שנוהגים בענווה בלי שום מחשבת גאווה, למרות שיש להם הרבה על מה להתגאות כי הם יפי תואר ומושלמים בגופם לגמרי, זה יופי אמיתי שמקרין קדושה על יופיים החיצוני וזה הכבוד הגדול ביותר לבורא עולם בבית המקדש שמשרתיו עומדים בשלימות הגוף והמידות טובות, ומהם יראו וילמדו שכל השלימות הגופנית תשמש אותנו אך ורק לעבודת ה' ולדרכי ההתעלות בלבד.

ובדרך זו ביארנו בחומש בראשית בפרשת ויצא בשם רבינו ירוחם ממיר ומדברי הגאון מווילנא מדוע האימהות הקדושות היו יפות תואר, ויעקב אבינו היה מהיפים שבעולם, כי אדרבא זה שימש אותם לעמוד בניסיון לא לתת לגוף לנצח את הרוחניות אלא שיעבדו את שיא עוצמת הגוף המושלם לצורך עבודת ה' בלבד בלי גאווה והרהור חטא כלל.

**פרשת אמור – הקשר בין החגים לטהרת הכהנים?

ועוד מחשבה טובה, שאם יש אכפתיות שהגדולים ההורים באמת איכפת להם מחינוך הילדים, אז תענוג לחגוג את החגים בצוותה כל המשפחה היהודית המאוחדת והמחונכת כראוי,

ולא פלא שהפרשה מסתיימת במקלל ובמכות ואלימות, ללמדנו שמי שלא זוכה לחיות נכון אז לא רק שלא יהיה לו הנאה אמיתית מהחגים, אלא הוא יגיע לקללות ואלימות בחייו הריקנים.

אז זכינו שאנחנו יהודים אנשים יקרים מפז ובני מלכים אנו, לכן נשקיע בעצמנו שנהיה גדולים באמת, וגם נשקיע באמת בדור הצעיר, ונתחבר כראוי לילדנו בהתמסרות אמיתית, ולא נחכה כביכול שכבר יהיה לנו שקט מהם, וברגע שנשקיע באמת רק נרוויח מזה, אנחנו נהנה משבת וחג בשמחה ובטוב לבב, לא רק רגעים של אושר אלא ימים ארוכים של אושר ואמן.

פרשת המועדות

ובפשטות התענית נקרא מועד על שם סופו, הנה בנביא זכריה ח' כתוב "כה אמר ה' צבאות צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמעדים טובים", וכתב השל"ה שתשעה באב נקרא מועד כמו "קרא עלי מועד", וזה על שם העתיד שיהיה חג. ועל כן תשעה באב תמיד חל באותו יום שחל יום ראשון של פסח, שבו יצאו ישראל ממצרים שהוא מעין גאולה העתידה, כמו שנאמר, כימי צאתך ממצרים כן אראנו נפלאות (מיכה ז, טו):

ונראה להוסיף שהרי כל מהות החגים זה להביא אותנו לשמחה כפי שאומרים בתפילת מוסף של המועדים "מועדים לשמחה חגים וזמנים לששון", ולכן גם תשעה באב חייב להיות חג שמח, ולכן לעתיד לבוא גם אם יתבטלו רוב החגים ט' באב והצומות יישארו כימי שמחה, כי חייבים שיתקיים בהם מועדים לשמחה, ואם כן מדוע התורה לא הזכירה אותו בפרשת מועדי ה'??

והסיבה השנייה שהביא החינוך, "פן תתפזר נפשו מצד השינוי שבו ותנווד מן החפץ", ובפשטות כוונת דבריו היא שהכהן עצמו כשהוא בעל מום מרגיש נחות והוא לא יהיה מרוכז בשלימות בעבודת הקרבנות אלא יתפזר נפשו בחוסר ביטחון עצמי, במחשבה איך רואים אותו האנשים שמתבוננים בו והאם יבחינו במומו או בחסרונו ובחוסר שלימותו.

ולאחר כל אריכות הדברים יש להקשות אדרבא אם הכהן הוא יפה תואר ויפה מראה ונאה בכל דרכיו ואין בו מום כלשהוא אפילו לא מום עובר, האם אין חשש שתתפזר נפשו מגאווה??

ולכאורה זה חשש יותר גדול מאשר שנפשו של בעל מום שיש לו מום קטן ולפעמים נסתר - דהיינו לשיטות ששומה פוסלת אפילו בשאר הגוף ולא רק בפנים – דעת הטור וכדבריו בגמרא כתובות עה', שבכל זאת תתפזר נפשו בחיסרון ביטחון עצמי שיחשוש מה יגידו עליו הצופים המביטים עליו?? כי אולי הם יודעים שיש לו שומה נסתרת? (אומנם יתכן שטעם זה זה רק לדעה ששומה פוסלת רק בפנים הנראה לעין כל – דעת הרמב"ם).

ונראה לתרץ על פי דברי החינוך במצווה הבאה רע"ז שכתב ומה שאמרו שבית דין הגדול היו יושבין בלשכת הגזית, עיקר מעשיהם בהתמדה שהיו בודקים הכהנים ביוחסין ובמומים.

והנה הגמרא בסוטה ה' אומרת שאדם שיש בו גסות הרוח אמר הקדוש ברוך הוא אין אני והוא יכולין לדור בעולם שנא' "מלשני בסתר רעהו אותו אצמית גבה עינים ורחב לבב אותו לא אוכל" אל תקרי אותו אלא איתו לא אוכל.

פרשה זו פרשת אמור היא פרשה שיש בה את כל חגי ישראל, ולכאורה איך זה מתחבר לתחילת הפרשה הקשורה לטהרת הכהנים??

ונראה שהיות ובפרשה כתוב בתחילתה "אמור ואמרת" שדורשים מזה להזהיר גדולים על הקטנים, וזה הכוח של החגים, שברגע שיש חיבור בריא וחזק בין הגדולים לקטנים, והגדולים חייבים ומשפיעים לטובה על הקטנים, כך החגים והימים הגדולים חייבים ומשפיעים עלינו למרות שאנחנו קטנים.

בערבית התחדש לי חידוש נפלא, שהרי הפרשה שלנו נקראת פרשת המועדות שכתוב בתורה "אלה הם מועדי", והנה כל מועדי ה' – החגים מוזכרים חוץ ממועד אחד שלא מוזכר והוא תשעה באב, ובמגילת איכה כתוב שהוא "מועד" כמו שכתוב "קרא עלי מועד לשבור בחורי".

ולמרות שבגמרא תענית כט' פירשו שהכוונה לראש חודש תמוז ומכאן למדו על כל ר"ח שנקרא מועד, בכל זאת במרדכי במועד קטן תתקלד' כתוב שאין אומרים ויהי נועם בתשעה באב שחל במוצאי שבת ולא צדקתך בתשעה באב משום שנקרא "מועד", וכן נפסק בשולחן ערוך אורח חיים תקנ"ט ד' שאין אומרים תחנון (ולא סליחות) (הגהות אשירי) ואין נופלים על פניהם בתשעה באב, משום שנקרא מועד, ועיין בפתחת קול הרמ"ז למסכת תענית שמדייק שלכן לרש"י ולרמב"ם מסכת תענית היא בסדר מועד.

וַתְּהֵרָ לְבָנוּ – אִמּוֹר

בתשעה אדרבא אוכלים בו, כי אכן גם צום תשעה באב יהפך משמעותו מצום וצער לששון ושמחה בקרוב ממש אמון.

עוד רמז, שבתחילת פרשת המועדות כתוב בפסוק ב' "מועדי ה' מקראי קודש אלה הם מועדי", ואילו בסוף העניין בפסוק ד' כתוב "אלה מועדי ה' מקראי קדש אשר תקראו אתם במועדים", והרשב"ם דברים טו' ב' מבאר הפסוק "כי קרא שמיטה לה" - כלומר כי הגיע זמן שמטה כמו "מקראי קדש" "קרא עלי מועד" - קראן צום, כולם לשון זמן - "מאורע" כדברי התרגום אונקלוס, ויתכן שמרמזו שיש צומות הנקראים מועדים שמחמת מאורע עצוב הם נוצרו שגם הם יתהפכו למאורע וזמן שמח במקום זמנים של עצב.

ועוד רמז אחרון שראיתי באלשיך שבשנה יש 70 שבתות וימים טובים - 52 שבתות 71 ימים פסח 81 ימים סוכות יחד עם שמחת תורה, וראש השנה ויום כיפור ושבועות, והם כנגד 70 זקנים שהם כצינורות להעביר שפע קודש מהעולם העליון, כל אחד בבחינתו ובדרגתו.

ונפלאותי שהרי 70 זקנים חסר אחד לסנהדרין שלם, ויחד עם משה רבינו הם היו סנהדרין של 71, ואם כן מה משלים את ה-71 ל-70 המועדים והשבתות? ואולי תשעה באב שיהפך להיות בימי הגאולה השלימה ליום מועד שמח, זה משלים את ה-71.

מועדי ה' לא כולל רק חגים אלא גם את חוה"מ, וקצת ראייה לנכתב קודם שכולל גם ת"ב.

ולכן דעת המנ"ח שכוונת רש"י שיקרבו השלמות בחוה"מ, ועל דרך העברה נקרא חוה"מ = יו"ט. וכמפורש בתו"כ ובש"ס בפסוק "אלה מועדי ה'" - ר"ע אומר הפסוק הזה מדבר בחוה"מ,

ולפ"ז כתב האוה"ח הקדוש, שלכן מסתיים פרשת המועדים בפסוק "מלבד כל נדריכם ומלבד כל נדבותיכם" כי נדרים ונדבות קרבים בחוה"מ. והיות ומועדי הכוונה לחוה"מ אי"כ המשך הפסוק "דבר יום ביומו מלבד שבתות" וגו', שמקריב השלמות הכוונה בחוה"מ. והיות ומדובר בחוה"מ פשוט לש"ס שלא רק השלמות של שבת, כי אין חילוק. ועיין בסוכה ל"ח ע"א מבואר להדיא שחול המועד נקרא יום טוב.

*** הערה בעניין ספירת העומר שכתב לי הרב הצדיק "המשותק" רב רפאל ישראל פלדמן שליט"א

וראיתי במדרש הגדול שהדבר מסור לב"ד הגדול, והראב"ד והר"ש כתבו שב"ד היו סופרים בברכה "על ספירת היובל" בתחילת שנת החמישים, ובעצם באופן כזה של סיכום התקופה מקיימים את המצווה של הספירה של שמיטה ויובל.

ואם כן בספירת העומר שהתורה לא כתבה 49 יום כפי שכתבה בשמיטה 49 שנה, אלא תספרו חמישים יום, כאן יותר משמע שיש עניין של תמצית וסיכום התקופה להגיע כביכול ליום החמישים, שזה מדגיש את הסיום של כל תקופת הספירה שזה מתבטא ב"תספרו 50 יום".

כמו כן ביובל יש אכן עניין בספירה של שנת החמישים שהרי בשנים שיש יובל מונים את שנת החמישים ורק בשנה שאחריה מתחילים לספור שמיטה מחדש, ואילו בזמן שאין היובל נוהג מיד בסיום 49 שנה מתחילים לספור שנה ראשונה לשמיטה, ועניין כזה של ספירה ב-50 לא שייך בספירת העומר, אלא רק עניין סיכום התקופה וכאמור.

ואכן מצאנו ביובל שכתב רש"י שיש מצווה של יובל גם אם לא שמרו שמיטות קודם, כי יש עניין של שנת 50, וזה לשון רש"י על הפסוק "והיו לך ימי שבע" - מגיד לך שאע"פ שלא עשית שמיטות עשה יובל לסוף מ"ט שנה.

ולפ"ז אכן יתכן שיש מקום לברך ביום אחרון של ספירת העומר למרות שהפסיד יום אחד לספור, כי עדיין בסיום

ונראה שבסוף הפרשה יש רמז, שהנה הפרשה מסתיימת ב"מכה אדם ישלמנה ומכה בהמה ישלמנה נפש תחת נפש", והגמרא ב"ק פרק החיובל דורשת שלמרות שכתוב נפש תחת נפש בוודאי אין הכוונה פיזית להרוג או לפצוע וכו' אלא הכוונה שישלם כסף וזה יכפר עליו על הנפש.

וכאן בעצם יש רמז לתשעה באב, כי ה' שפך חמתו על עצים ואבנים ולא כילה את חמתו על עם ישראל, וזה חסד עצום שלא עשה בנו נפש תחת נפש ממש, אלא כדרשת חז"ל ממון מכפר מה שהתורה אומרת נפש תחת נפש, וא"כ תשעה באב מרמז בסוף פרשת המועדות ב"נפש תחת נפש"!!!

ובס"ד מצאתי עוד רמזים על תשעה באב בפרשת המועדות, כי הנה התורה על צום יום כיפור כתבה בהתחלה "אך בעשור לחדש השביעי הזה יום הכפרים הוא מקרא קדש יהיה לכם ועניתם את נפשתיכם" ובסוף העניין כתוב "ועניתם את נפשתיכם בתשעה לחדש בערב מערב עד ערב", וכתב תמחו על כך בגמרא בריכות ח' וכי בתשעה צמים? אלא לומר לך כל האוכל ושותה בתשיעי מעלה עליו הכתוב כאילו מתענה תשיעי ועשירי,

אומנם יתכן גם שכאן רימזה התורה על צום תשעה באב, שבזמן החורבן צמים אותו, אבל בסוף יתבטל ואדרבא יאכלו בו וישמחו בו בזמן הגאולה, ולכן נלמד בגמרא כאן ההיפך מהמשמעות הפשוטה של הפסוק לכאורה שבמקום לצום

המנחת חינוך במצווה רצ"ט ח' הביא שכתב המל"מ, שלמרות שנדרים ונדבות לא קרבים ביו"ט, מ"מ נסכים הבאים בפני עצמם כשהביא הזבח קודם וליום אחר הביא נסכים, אותם נסכים קרבים וזוחים יו"ט וכ"כ רש"י דהכי כתיב "זבח ונסכים דבר יום ביומו מלבד שבתות ה'" ומשום דדרשינן סמוכים - שאם יו"ט אחר שבת מלבד מה שתקריב נסכיו עם קרבנותיו = דבר יום ביומו הקרב גם נסכים ששכחת אתמול = מלבד.

ומקשה המנ"ח למה יקריבו השלמות של נסכים ביו"ט, הלא נדרים ונדבות לא קרבים ביו"ט ובפרט עולה שהיא כליל ואין צורך הדיוט כלל? וחידוש כזה היה צריך להיכתב מפורש בגמרא ובר"מ? וא"ת שגזירת הכתוב היא לדעת רש"י שהשלמת הנסכים ואולי דווקא של שבת - קרבים ביו"ט, ככתוב "מלבד שבתות". אבל קשה מהיכן למד המל"מ לסתום, שמשמע שלא דווקא השלמה של נסכי שבת?!

מאמר זה נכתב על ידיו שהוא צדיק עצום הלומד תורה מתוך שיתוק קשה ונורא, ולכן כל מה שכתב הוא יקר מפנינים ושווה יותר מכל מה שכתבתי ומה שאכתוב עד עולם, כי דבריו נכתבו במסירות נפש עצומה ביותר.

ושאלתו האם שייך לתקן ולברך ספירת העומר ביום שהושלם בו 49 יום גם כאשר חיסר אחד מהימים שלא ספר בו? וטענתו היא שאולי והיות ואז מושלמת הספירה אי"כ האם יש סברא שבעת הסיום שייך להשלים ולתקן, למרות שחסר בתספרו חמישים יום?!

והנה מכך שמצד א' התורה אומרת 7 שבתות תמימות ומצד ב' כתוב תספרו 50 יום, וזה מרמז על 2 מצוות בספירה ספירה של ימים ושבועות, אך יתכן שיש כביכול מצוה שלישית מכך שלא כתוב תספרו 49 ימים אלא תספרו 50 יום זה זה עצמו בא ללמדנו מצווה שלישית.

כי הנה כלפי מצוות שמיטה ויובל כתוב דומה לספירת העומר "וספרת לך שבע שבתות שנים שבע שנים שבע פעמים והיו לך ימי שבע שבתות השנים תשע וארבעים שנה" ובהמשך כתוב "וקדשתם את שנת החמישים שנה", ולכאורה מה מהות ועניין הספירה כלפי שמיטה ויובל, וכי היא כספירת העומר שמברכים בכל יום ברכה בשם ומלכות וסופרים???

וזהר לבנו – אמור

או מצווה בימים בלבד או להיפך, ואולי יש לחלק כי בכל זאת בכל יום הוא ספר ספירה כל שהוא משא"כ במשלים רק ביום האחרון, ועי' **בית אברהם שבועות עמ' קנו', ותמצא נחת.**

יש מצווה מיוחדת לסכם את תקופת הספירה כביכול: (והאם נדמו לט"ז והפמ"ג סימן תפז' שהטועה בימים ולא בשבועות או להיפך ימשיך בימים הבאים לספור בברכה, כי קיים מצווה אחת לפחות למרות שיש צד שיש 2 מצוות

אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד

המקיימים מצוות שימור הגזע? וגם מצווה נאמרה על בהמות כשירות בלבד??

ויתכן, שברגע שעם ישראל מקיים מצווה זו זה משפיע כוח מוסרי לכל העולם כולו, כי יהודי מקיים מצווה זה מחזק ומשפיע מוסריות לכל העולם כולו, ואם היות הגויים נלחמים להגן שלא יכחדו בעלי החיים, זה מכוח מוסר התורה.

כתב החינוך הטעם: שיתן האדם אל לבו כי השגחת ה' על כל מיני בעלי חיים בכלל, ועם השגחתו עליהם יתקיימו לעולם, כי השגחתו בדברים זהו קיומם, ועל כן לא יבטל מן המינין לגמרי כל ימי עולם,

ופלא עצום שהרי היהודים הם המעט מכל העמים, ואיך ישתמרו כל המין מבעלי החיים בגלל היהודים המועטים

מה סיבת החיסרון בבעלי מומין בכוהנים

מדברת ברציחה או אלימות קשה והטלת מום באדם ובהמה??

ואולי סוף הפרשה בא ומלמד על הכל, שכתוב בסיום הפרשה "ואיש כי יתן מום בעמיתו כאשר עשה כן יעשה לו", וכתוב **עין תחת עין**, ונכון שהגמרא בב"ק תחילת החובל, דורשת שהכוונה לתשלום ממון על העין ולא להוצאת העין ממש, אבל יתכן שבגלגול אחר יתקיים עין תחת עין, למשל כאשר לא שילם המזיק את תשלום העין, ועוד חשבונות שאין אנו יודעים סודות של מעלה.

תחילת הפרשה מדברת על מתים – בהזרה לכוהנים לא להיטמאות למתים, וגם מדברת על נכים – בעלי מומים הפוסלים בכוהנים ובקורבנות, ועל בעלי חיים מתים – שחוטים כלפי כיסוי הדם ושחיטה וכו'.

והנה לפעמים ישנו עניין שנראה קשה להסבירו למתקברים לתורה, שהם תמהים ולא מבינים מדוע הקב"ה מקפיד על בעלי מומים הרי רחמנא ליבא בעי – העיקר הלב, ואם הכהן צדיק וירא שמים מדוע נפסל מעבודת בית המקדש, הרי לבו מלא באהבת ה', וכי זה לא העיקר בקורבנות??

ואכן סוף הפרשה מגלה שהמוות מום באדם ובהמה זה תלוי הרבה בנגעי בני אדם, בפשעי בני אדם, שאדם מכפר בהיותו בעל מום על גלגול קודם, ולכן הוא נפסל לכהונה מחמת נגעו ומומו המושפעים מחטאיו בגלגול הקודם, אך כמובן אין אנו יודעים חשבונות של מעלה.

כמו כן שמתי לב, שגם בסוף הפרשה מדובר בנושא דומה קצת, על נותן מום באדם והורגו או נותן בו מום ופצעו, וזה שוב מחדד את השאלה מה הסיבה שהפרשה מתחילה במוות ובעלי מום – אדם ובהמה, לסוף הפרשה שגם היא

והקב"ה יעזרנו שנזכה לתקן בשלימות כל המוטל עלינו בגלגול זה ובכל הגלגולים הקודמים ונזכה לבנים ולבני בנים דורות ישרים מבורכים, לבל לא ניגע לריק ולא נלד לבהלה, אלא נזכה טוב בזה ובבא תמיד אמן.

ספירת העומר מספר עולה ולא מספר יורד כמה ימים עברו ולא כמה נשארו

ומה שסופרים כמה ימים עברו מתחילת המניין, ולא כמה ימים נשארו לנו?? כי כך זה מראה יותר את רצוננו החזק להגיע לזמן, ולכן לא נזכיר בתחילת הספירה שיש עוד הרבה זמן – שמייאש. אומנם אחרי שעברו ימי ספירת העומר לא נשנה ונתחיל לספור הימים המועטים שנשארו – כי לא משנים באמצע.

כתב החינוך מצוה ש' משרשי המצווה, שתכלית ישראל וסיבת יציאתם ממצרים - היא קבלת התורה וקיומה, שעבורה נבראו שמים וארץ וישראל, -"אם לא בריתי יומם ולילה", וככתוב "בהוציאך העם ממצרים תעבדון האלוקים על ההר", שהיציאה היא כטפל למטרה העיקרית - שבשביל התורה יגאלו, והיא תכלית טובתם וגדלותם.

ונראה לעני"ד לתרץ עוד, שיתכן שאדרבא המספר הגדול שמצטבר לאחר חצי מימי הספירה יש בזה גורם מעודד, שכבר עברתי חצי מימי ההתעלות וההכנה בהצלחה ואז המספר הגדול מעודד יותר.

ולכן נצטוינו למנות ממחרת יו"ט פסח עד יום נתינת התורה, להראות בנפשנו ע"י המניין החפץ הגדול אל היום הנכבד הנכסף ללבנו, כעבד ישאף צל, שמונה תמיד מתי יבוא העת הנכסף שיצא לחירות.

ספירת העומר – כעבד ישאף צל

מהשמש ששורפת את כולו, ואם אכן זאת הכוונה, מה קשר ההמשך שהעבד סופר מתי יצא לחירות??

והרי אם יש לעבד תאריך יעד לשחרורו, הרי השאיפה לצל מתגמדת לעומת השאיפה והצפייה לדבר הגדול בחייו, שהוא יום שחרורו מהעבדות, ולמה הוזכר עבד ישאף צל, שזה כאבק מול השאיפה הגדולה באמת?

התשובה היא, שאכן השאיפה הגדולה של העבד זה השחרור מעבדות, אבל עוד קודם השחרור יש לעבד

הארה קטנה, במשלו של החינוך על מצוות ספירת העומר, שהספירה מראה את ההשתוקקות שיש לנו להגיע ליעד הנכסף – מתן תורה כמו עבד ישאף צל, שסופר מתי יגיע יום שחרורו מהעבדות.

ולכאורה צריך קצת הבנה, כי מה הכוונה עבד ישאף צל?? ובפשטות הכוונה שעובד קשה בחום ובלהט השמש שקופחת על ראשו מצפה הוא להגיע לצל שיקל עליו

וטהר לבנו – אמור

מקיימים מצווה מתמשכת של ספירת העומר, או לדעות ראשונים כל יום מצווה מחודשת של ספירה שזה רגע מתוק כמו צל לעבד, שבו אנו מתבוננים על ספירת היום ומשמעותה בספירות העליונות כפי שמופיע בסידורים,

ואכן עוד לפני מתן תורה כל יום בספירת העומר בו התעלנו אנו מרגישים מתיקות על ההתעלות היומית, וזה גם נותן בנו התרגשות על ההתעלות המצפה לנו כשנגיע למתן תורה בסיום כל 49 הספירות העליונות, בהתעלות הכוללת בקרבה את כל שערי קדושה.

המתנה למצבים בו יכול הוא לחשוב ולהתרגש בדמיון על יום השחרור, ועל חיי החופש, והרגעים המתוקים הללו אינם באמצע סבל העבודה הקשה, אלא בעת הרפיה מקושי העבודה, כמו זמן מנוחת העבד בצל, אז הוא נהנה ומתוק לו המחשבות על החופש, ואז הוא מחשב בהשתוקקות את הימים שנותרו לו לחלום הגדול שכבר יתקיים, וגם בהתנתחה מעמלו הקשה, הוא מדמיין ככה בלי קושי אחיה בקרוב כשאהיה משוחרר מעבדות.

והנמשל הוא, שמלבד הצפייה שלנו ליום הגדול, יום מתן תורה, הקב"ה ברחמיו קבע שכל יום של ספירת העומר אנו

ספירת העומר ממחרת השבת – איזה שבת, ומה המסר העצום!

שמע בני מוסר אביך ואל תיטוש תורת אימך, הרי האבא מלמד את בנו תורה ולא האמא?

ותירץ נפלא, שהאמא נמצאת רוב הזמן בבית עם הילדים, ואם הבן שואל את האמא למה זה מותר וזה אסור, האמא עונה אני לא למדתי הלכות אבל כך ראיתי ביית הורי הצדיקים ולכן זה מאה אחוז נכון שכך ההלכה וכך חייבים לנהוג, וזה אכן התורה האמיתית, לנהוג כפי המסורת שקיבלנו מדורי דורות עד משה רבינו.

ובעצם דווקא בספירת העומר שעניינו לכסוף ולהשתוקק ולהתעלות ולהגיע אל קבלת התורה בשלימות בכל המעלות והספירות העליונות כביכול, זה מושפע דווקא מהמסורת התמימה ממה שקבלנו מאבותינו ואבות אבותינו עד משה רבינו, כי המסורת היא יסוד עצום בקבלת התורה.

יום כיפור בינונים נכתבים, ולא כתוב נחתם

ולפי זה מתורץ לעני"ד מה ששמעתי משך שנים על פתקא טבא ביום הושענא רבה, וכן על חנוכה שהוא עדיין משפיע על הדין, ולא זכיתי להבין הרי כבר בר"ה נכתב ונחתם והבינונים נסגר דינם ביום כיפור, ומה עוד שייך למשוך עוד את הדין?!

אבל על פי חידוש הפני"י הדברים נפלאים, שהיות והבינונים רק נכתבים ביום כיפור ולא נחתמים, אם כן דינם יכול להשתנות לטובה או להיפך חלילה משך כל השנה כי חסר חתימה בגזר דינם, ועל הבינונים יש את הימים המיוחדים לתקן את הדין ולשנותו משך כל ימות השנה ובעיקר בימי החג הפזורים על פני השנה כולה.

מדרש רבה שם (ד) בטעם אמירת מזמור לדוד, שאורי בר"ה וישעי ביום הכפורים, צרי ואויבי לי בימות החמה שסי"ה יום השטן גימטריא שס"ד, שכל ימות השנה השטן מקטרג וביום הכפורים אינו מקטרג, אמרו ישראל לפני הקב"ה **אם תחנה עלי מחנה של סמא"ל לא יירא לבי שהבטחתני בזאת יבא אהרן אל הקדש:**

ואולי לכן ביום כיפור יש מידת החסד בלי חותם אמת, כי אמת נמדד על ידי קטגור וסגור, ואילו ביום כיפור אין מקטרג, כמו כן על פי המדרש הבנתי מדוע דווקא בקטורת הכינו לפי ימות החמה שהוא כביכול כנגד ספירת השנה של הגויים, לבטל כל קטרוגם על ידי הקטורת, אבל ביום כיפור שבו אין כוח שטן, מקטירים יותר קטורת לחזק עוד יותר החסד כשאין קטרוג, ואולי 3 מנים יתרים כנגד ג' אבות, יחד עם המנה שחציו הקטירו בבוקר וחציו בבין הערביים כבכל יום למרות שביום כיפור אין מקטרג, כי כך יוצא 4 מנים של קטורת ביזכ"פ וזה כנגד ד' אימהות.

אמור אל הכוהנים בני אהרן – יראת שמים טהורה עומדת לעד – ובמאמר בסוף הסבר אחר

אך כשאמר לו משה שעליו להפסיק את בכיו וצערו ואבלו, מיד וידום אהרן וכפי שמצאנו שאפילו תווי פניו לא הביעו צער כלל, כי היראת שמים הטהורה שבערה בו מחקה כל צער ממנו כשיש ציווי ה' הגובר על כל רגש פנימי גם כשהוא רגש חזק ביותר.

כדוגמת אדם ניכר בכוסו בכיסו ובכעסו, כך ניכר היראת שמים הטהורה של אהרן שגברה על שיא הצער שבעולם!!

והמתנה היא "עומדת לעד", שבזכות זה הקב"ה ציווה על כל הכהנים להתאפק מאבילות, למרות הצער הגדול, בכל זאת אהרן ביראת שמים הטהורה שלו נטע יראת

כתב החינוך מצוה ש': חובה לספור 49 יום מיום הבאת העומר, שהוא יום 16 בניסן, - ככתוב **"וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה"**, ופירוש **ממחרת השבת**, ממחרת יו"ט ראשון של פסח שבו דיבר הפסוק קודם, **כי אם הכוונה ליום ראשון שאחרי שבת רגילה הרי לא נדע איזה שבת?**

והאיד המנחת חינוך שם ה' שהוכחה שהביא המחבר על הכוונה ממחרת השבת, שבמסקנת הש"ס **לכל הטעמים יש פירכא**, כולל הטעם שהביא החינוך. אלא עיקר הטעם הוא: **שיש קבלה בידינו** כמבואר בר"מ שכן **ראינו הנביאים והסנהדרין בכל דור ודור עד משה רבינו ע"ה שהניפו עומר ביום טוב שני של פסח**, ומכוח הקבלה יודעים אנו שמחרת השבת הכוונה אחרי יו"ט ראשון של פסח.

וחשבתי לחדד את עוצמת הדברים, על פי מה שיהודי יקר אמר לי בעת שבתני שבעה על אמי הצדקת, שמדוע אומרים

כתב המנחת חינוך, שם י' **על דברי הגמרא ר"ה טז', שצדיקים גמורים נכתבים ונחתמין לאלתר לחיים - בר"ה**, ולהיפך הרשעים, ואילו **בינונים תלויים** עד יוכ"פ זכו נכתבים.

ומדייק הפני יהושע שלא הזכיר אצל הבינונים לשון נחתמים. כי בר"ה ה' מתנהג במידת אמת, ולכן ע"כ הנכתבים בר"ה נחתמים ג"כ כי חותמו של הקב"ה אמת אבל ביוכ"פ ה' מתנהג במידת החסד שאין רשות לשטן לקטרג, וסולח ומוחל לעוונות עמו שזה מדת ורב חסד, ע"כ אין נזכר לשון נחתם כי אין הנהגת מידת האמת.

מדרש רבה שם (ד) בטעם אמירת מזמור לדוד, שאורי בר"ה וישעי ביום הכפורים, צרי ואויבי לי בימות החמה שסי"ה יום השטן גימטריא שס"ד, שכל ימות השנה השטן מקטרג וביום הכפורים אינו מקטרג, אמרו ישראל לפני הקב"ה **אם תחנה עלי מחנה של סמא"ל לא יירא לבי שהבטחתני בזאת יבא אהרן אל הקדש:**

ואולי לכן ביום כיפור יש מידת החסד בלי חותם אמת, כי אמת נמדד על ידי קטגור וסגור, ואילו ביום כיפור אין מקטרג, כמו כן על פי המדרש הבנתי מדוע דווקא בקטורת הכינו לפי ימות החמה שהוא כביכול כנגד ספירת השנה של הגויים, לבטל כל קטרוגם על ידי הקטורת, אבל ביום כיפור שבו אין כוח שטן, מקטירים יותר קטורת לחזק עוד יותר החסד כשאין קטרוג, ואולי 3 מנים יתרים כנגד ג' אבות, יחד עם המנה שחציו הקטירו בבוקר וחציו בבין הערביים כבכל יום למרות שביום כיפור אין מקטרג, כי כך יוצא 4 מנים של קטורת ביזכ"פ וזה כנגד ד' אימהות.

במדרש רבה כו' ו' ד"א אמור אל הכוהנים הה"ד (תהלים יט), **יראת ה' טהורה עומדת לעד** א"ר לוי מיראה שנתיירא אהרן מלפני הקב"ה זכה ונתנה לו הפרשה הזו, שאינה זזה ממנו ולא מבניו ולא מבני בניו עד סוף כל הדורות, ואיזו זו פרשת המת שנא' **"ויאמר ה' אל משה אמור אל הכוהנים בני אהרן"**:

וצ"ע מה השכר המיוחד בפרשת מת, וגם איך מוכח מכאן שיראת שמים טהורה עומדת לעד??

ואולי היראת שמים הטהורה של אהרן התגלתה לעין כל, כשהתחיל לבכות על פטירת שני בניו הצדיקים נדב ואביהו,

וַתְּהֵרָ לְבָנוּ – אִמּוֹר

כי כבר הוא נפרד ממנו בעודנו בחיים, וכביכול ברגע שנהפך להיות כהן גדול כביכול כל קרובי משפחתו מתו, או יותר מדויק כאילו הוא מת, שכביכול כבר אז הוא הסתלק לעולם אחר מהם, ועיי' עוד במאמר הבא.

והתלמיד המצוין **אברהם לוי** בן **הגאון הרב אריה לוי** שליט"א עוד סיבה שכהן גדול לא יצא מהמקדש להיטמאת למתים, עליו לפשוט את בגדי הכהונה, עד שיטמא מפסידים את ההבטחה המיוחדת הכתובה על סגולת הציץ כשהיא על מצח אהרן, בשמות כה' לח' "והיה על מצחו תמיד לרצון להם לפני ה'", ולמרות שיש סגן שיחליף אותו כשיטמא, בכל זאת עד שיטמא יהיו עם ישראל בלי הגנה, וזכות למתים שקרובם הכהן גדול לא משתתף בלוויה כי מזכיר לרצון תמיד את עם ישראל כולו.

הכהן הגדול מאחיו אשר יוצק על ראשו שמן המשחה ומלא את ידו ללבוש את הבגדים

ואילו אצל כהן גדול יש דרגה גדולה נוספת, שהוא מקבל להיות גדול מאחיו, וכדברי **החינוך** שמקבל על עצמו להתעלות ולהיות בעלומות העליונים, וברגע שקיבל על עצמו את התפקיד כבר נפרד מכל קרוביו וכאילו הוא גדול האחים שנפטר לעולם אחר כבר בעת קבלת התפקיד.

ואולי זה חשוב שכבר בזמן קבלת התפקיד יתעלה וייתייחד להיות בעלומות העליונים, בכדי שלא ילביש את בגדי כהן גדול היפים והיקרים ביותר לתפארת עצמו חלילה אלא לשם שמים בלבד.

ואכן ברגע ששמן המשחה נוגע בכהן גדול, כתוב **במדרש ילמדנו** שאם היה נמוך היה גובה, ואם היה שחור נהפך ללבן ואם היו פניו מצחיקות היה נהפך לפניו רציניות, ולכן כתוב שמן ששון מחבריק, שהשמן היה גורם לו להיות שונה בגופו, וככתוב כאן הכהן הגדול מאחיו.

ובמדרש רבה ויקרא כו' ט' כתוב שזה מעלת שמן המשחה כפי שמצאנו אצל שאול ודוד שבגלל שמן המשחה נהיו שניהם גבוהים ולכן התאימו בדיוק בגדי שאול המלך למידותיו של דוד בזמן שהלביש שאול את דוד בבגדי המלך, ומסיים המדרש הא למדת שאפי' יהא אדם קצר ונתמנה מלך נעשה ארוך, כל כך למה שבשעה שנמשח בשמן המשחה נעשה משובח מכל אחיו.

וצריך עיון שאם שמן המשחה מגדלו ומשפר את גופו, אז למה בפרשה כתוב גדול מאחיו לפני שנמשך, ואולי אכן הכוונה שגדול מאחיו אינו דרגה בפני עצמו, אלא הוא נהיה גדול מאחיו בגלל שנמשך בשמן המשחה.

אומנם במדרש רבה שהובא קודם, כתוב **הגדול מאחיו**, שאם הכהן שנבחר בגלל התאמתו להיות כהן גדול הינו אדם עני, יש חובה על כל הכוהנים לעשרו שיהיה יותר עשיר מכל הכוהנים, וא"כ בפסוק 3 מעלות בכהן גדול.

ולפי מה שנכתב במדרש שהגוף משתפר בלוט במראה מושלם יותר מאחרים, יתכן שלא עשו בגדי כהן גדול חדשים אלא בנס כל כהן גדול התאים בדיוק למידות הכהן גדול שהכינו לכוהנים הקודמים, ולא בטוח שזה היה במידת אהרן הכהן, שהרי אהרן היה בגובה 10 אמות, ולא שמענו שהכוהנים הגדולים אפילו בתקופת בית ראשון היו בגובה כזה.

עכ"פ לפי הסבר זה יתכן שהכוונה כאן "מילא את ידו ללבוש את הבגדים" הכוונה שהבגדים מלאו את היד, שאם הבגד קצר השרוול לא מכסה את כל היד, וכן הדין כלפי כוהנים הדיוטות בחומש שמות שחובה שהבגדים

שמים זו בבניו עד סוף כל הדורות, שהקב"ה קבע כחוק המלך בתורה הנצחית שכל הכהנים חייבים כי מסוגלים להתגבר על אבל ידידם למרות צערם הטבעי, אבל חסה התורה עליהם שיטמאו לששת הקרובים ממדרגה הראשונה ביותר, כי יחס לבבם על קרוביהם.

אומנם יש הבדל בין כהן הדיוט שבכל זאת נטמא לששת טמאי מצוה – קרובים ממדרגה ראשונה, לבין כהן גדול שלא נטמא לשום קרוב אפילו לאביו ולאמו, כי כהן גדול שאינו נטמא זה בגדר אחר לגמרי.

וכפי שהגדיר זאת **החינוך במצוה ער'** שהכהן הגדול הנבדל להיות קדש קדשים, למרות שיש לו גוף בכל זאת נפשו תשכון תמיד בעולמות העליונים, ומרוב דבקות נפשו למעלה יתפשט לגמרי מטבע בני איש, וישכיח מלבו כל עסק העולם הזה הנפסד, ועל חברת הקרוב לא תבכה נפשו,

העיר התלמיד החשוב אברהם לוי נ"ו, שיש כאן 3 **גדרים** של חשיבות בכהן גדול, "גדול מאחיו", וכן "יוצק על ראשו שמן המשחה" וכן "מלא ידו ללבוש את הבגדים", והאם אכן 3 גדרים של חשיבות או שזה סיבה ותוצאה שהוא גדול מאחיו כי נמשך בשמן המשחה ובלבישת בגדי כוהן גדול?

והתלמיד החשוב אברהם הביא מחלוקת רש"י ורמב"ן בכוונת "מילא את ידו", המובא בשמות כה' מא' "והלבשת אותם את אהרן אחיך ואת בניו אתו ומשחת אותם ומלאת את ידם וקדשת אותם וכהנו לי", **ש"רש"י** זה מלשון **הינוך** להחזיק בקביעות בדבר, או שזה סמל לקבלת התפקיד, ואילו **לרמב"ן** הסבר רש"י בפרט הראשון לא מסביר את המילים "מילא את ידיו", אלא הכוונה ל"שלימות" שכביכול עכשיו ידו שלימה לעבוד בעבודות הקודש.

והקשה אברהם, הרי אין כהן מתחנך וגם אינו מושלם בכהונה עד שיקריב מנחת חביתין כנפסק בר"מ בהלכות כלי המקדש והעובדים בו ה הלכה טז אין הכהן עובד תחילה - וכן כהן גדול אינו עובד תחילה - עד שיביא עשירית האיפה משלו ועובדה בידו שנאמר (וי, יג) "זֶה קָרְבַּן אֱהָרֹן וּבָנָיו אֲשֶׁר יִקְרְבוּ לָהּ בַּיּוֹם הַמָּשָׁח אֹתוֹ" ולכן נקרא הקרבן "מנחת חביתין", ואכן כך מפורש בתרגום בפרשתנו.

אומנם שאלה זו אפשר לענות, שלולי הבגדים ושמן המשחה הרי אסור לכהן להקריב את קרבן הראשון בחייו שהיא מנחת חביתין, ואכן נתמלא ידו להקריב בשמן המשחה ובבגדים.

ואכן משמע ברש"י שכל שלב וכל דרגה הוא מתחנך ומקבל את תפקיד הכהונה, וכפי שכתב רש"י שם ג' על הפסוק "ועשו את בגדי אהרן לקדשו לכהנו לי" - לקדשו להכניסו בכהונה עיי' הבגדים שיהא כהן לי, ולשון כהונה שירות הוא שנטידיא"ה בלע"ז (הייליגקייט).

ויתכן שבבגדים הכהן מגדיר עצמו שהוא אדם שונה משאר בני אדם, כפי שכתב רש"י הייליקייט, שהוא קדוש יותר משאר בני אדם, ויתכן שכבר מעת לבישת הבגדים מתקדש שחייבים לקדשו לתת לו כבוד להיות ראשון בכל דבר שבקדושה, **ככתוב שמות כה' ב' מ'** "ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת", ואילו בשמן המשחה הוא מתייחד להיות קדוש שלא להיטמאת למתים, ואילו במנחת חביתין הוא מתייחד שיכול להקריב שאר קורבנות, ואולי כבר בשליבת הבגדים נאסר גם בטומאת מתים ושמן המשחה הכשירו להקריב קורבן חביתין.

וַתְּהִי לְבִנוֹ – אִמּוֹר

ופתרון זה לא מתאים לאורך ביד, לכן נכתב מילאו ידיהם כלפי הבגדים דווקא, ויל"ע.

יהיו לפי מידתן, כנפסק ברמב"ם פ"ח מהל' כלי המקדש הל', ד', ואולי היות שאפשר להקטין את האורך ע"י האבנט,

בתשעה בערב – או עשירי הוא יום כיפור

מנים יתרים שאותם מכניס כהן גדול מלא חופניו ביום כיפור בקודש הקדשים, כי הקטורת היא כנגד קטרוג השטן, כדברי המדרש רבה אחרי כא' ד' בטעם אמירת מזמור לדוד, שאורי בר"ה וישעי ביום הכפורים, צרי ואויבי לי בימות החמה שסי"ה יום השטן גימטריא שס"ד, שכל ימות השנה השטן מקטרג וביום הכפורים אינו מקטרג, אמרו ישראל לפני הקב"ה אם תחנה עלי מחנה של סמאל לא יירא לבי שהבטחתי בזאת יבא אהרן אל הקדש, דהיינו בקטורת, (ועי' משכ"ת עוד בעניין בפרשת אחרי מות, ששנת העיבור סוגר את הפער בין ימות החמה לימות הלבנה כך אכן יוצא יום אחד 3655).

ובכל זאת יש אולי פירצה לשטן לקטרג בליל יום כיפור, בטענה שאצל הגויים היום מתחיל מהבוקר (וכך היה אצל היהודים עד מתן תורה – חת"ס ע"פ ההפלאה, כפי שהארכתי בעלון שבועות) ואילו ליל יום כיפור זה עדיין לילה של תשיעי, לכן התורה אומרת בתשיעי בערב זה נחשב יום כיפור גם לטענת השטן הזו שזה עדיין לא עשירי, בכל זאת אין לך רשות לקטרג על עם ישראל בלילה זה.

כי ה' ברחמינו סותם פרוצות שלא יהיה על עם ישראל קטרוג בליל כיפור, כי רוצה ה' בעמו, ורוצה שיזכו לשנה טובה ומתוקה אמן ואמן.

אשה זונה וחללה לא יקחו ואשה גרושה מאישה לא יקחו כי קדוש הוא לאלקיו:

ורש"י מוכיח א. שהרחקה מזנות היא קדושה, שהצמידו את ההרחקה מזונה למילה שמופיע בה קדושה, ב. ומוסיף רש"י שאצל כהן הדיוט מופיע זונה בתחילת הפסוק כי בסיום כתוב קדושים יהיו, וכן אצל כהן גדול היות והפסוק שה' מקדשו מופיע לאחר הפסוק של רשימת הנשים שאסור לכהן גדול להתחתן בהם, לכן זונה נכתבה בסוף הרשימה וכך זה הכי צמוד לקדושה שנכתבה בפסוק הבא.

ואולי אצל כהן הדיוט, כתוב בנפרד גרושה כי היא שונה בחומרתה מזונה וחללה, או בגלל שכהן הדיוט מותר באשה רגילה וגם באלמנה, לכן הדגש הוא על מה שאסור לו לקחת, אילו אצל כהן גדול שכל הנשים אסורות עליו מלבד אשה בתולה, הדגש הוא רק על מה שכן יקח, ולכן כתוב פעמים אשה בבתוליה יקח, וכלל את כל האיסורים בלא יקח אחד על כולם.

ויתכן עוד שהיות ואצל כהן גדול דיבר קודם על בתולה, מפני כבודה כביכול כתב קודם אלמנה וגרושה ורק לאחר מכן נשים חוטאות, אומנם תירוץ מן שר התורה מתאים לדעות הראשונים בפרשת קדושים שחלקו על רש"י עיי"ש.

אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם

ולמרות זאת בסוף העניין כתוב בפסוק (כד) "וידבר משה אל אהרן ואל בניו ואל כל בני ישראל", ונשאלת השאלה מה פתאום משה אמר את כל הדינים הללו גם לבני ישראל, הרי נצטווה שימסור רק לכהנים?

ואכן רש"י עמד בשאלה זו והביא מתורת כוהנים אל אהרן וגוי ואל כל בני ישראל. שבא להזהיר בית דין על הכהנים. ועדיין צריך עיון מדוע כתוב "כל בני ישראל", מספיק שיהיה כתוב "בני ישראל", והייתי מבין שמה עניין בני ישראל במצוות הכהנים, ואז הייתי מבין שהכוונה לב"ד שישמרו שהכהנים ישמרו את מצוותם כהלכתם.

ויותר קשה שבסוף כל פרשת אמור כתוב (כג) "וידבר משה אל בני ישראל ויציא את המקלל אל מחוץ למחנה וירגמו אותו אבן ובני ישראל עשו כאשר צוה ה' את משה": וכתב רש"י: ובני ישראל עשו. כל המצוה האמורה בסקילה במקום אחר דחייה רגימה ותלייה: וכאן שמדובר לא רק לסנהדרין שהם אחראים לביצוע מיתת בית דין, אלא רש"י מפרש שהכוונה גם הציבור שלם שמבצע את הרגימה, ובכל

כלפי תאריך יום כיפור כתוב בתורה 2 פסוקים, "אך בעשור לחדש השביעי הזה יום הכפרים הוא מקרא קדש יהיה לכם וענייתם את נפשתיכם והקרבתם אשה לה", והפסוק הנוסף "שבת שבתון הוא לכם וענייתם את נפשתיכם בתשעה לחדש בערב מערב עד ערב תשבתו שבתכם".

ובגמרא יומא פא' הקשו הרי יום כיפור זה בעשירי ולא בתשיעי? אלא כל המתענג ואוכל בתשיעי כאילו התענה תשיעי ועשירי, וכתב המנ"ח מצוה שיג' טו' שמשמע מהר"מ שדרשת ר' חייא הוא דרשה גמורה ואסור להתענות בערב יוכ"פ מה"ת, 2. אך לכס"מ וב"י נראה שדעת הר"מ שזה רק אסמכתא – דרבנן.

וקשה לכל הדעות שהרי התורה התבטאה בתשיעי בערב, ומצוות האכילה ערב יום כיפור הוא בעיקר ביום, גר"א וערוה"ש תרד"ה, ומכל מקום כתבו כמה פוסקים, שגם באכילה בליל תשיעי יש קצת מצווה - ב"ח, ברכ"י. ואולי יש לפרש, כפי פשטות הפסוק שמדבר על עצם יום כיפור ולא על ערב הצום.

שהנה מצאנו כלפי יום כיפור שמתייחסים למניין הגויים כלפי הקטורת 368 מנים היו בה כמניין ימות החמה מנה לכל יום ושלושה

תלמידי אברהם לויני נ"ו הקשה את שאלת מן רבי חיים קנייבסקי זצ"ל מדוע התורה שינתה באיסורי לקיחת הנשים שנאמרו אצל כהן הדיוט שקודם כתוב זונה וחללה, ולאחר מכן כתוב גרושה, ואילו אצל כהן גדול כתוב להיפך, "אלמנה וגרושה וחללה זונה את אלה לא יקח כי אם בתולה מעמיו יקח אשה", שחללה וזונה נכתבו בסוף.

וע"ז? ענה מרן שיש חידוש בכהן גדול שאין נעשה ממזרים למרות חומרת כ"ג, והביא על זה ראיה, וביחד אני ותלמידי אברהם היקר מצאנו שיש עוד הבדל, שבכהן הדיוט כתוב פעמים לא יקחו, "זונה וחללה לא יקחו" פעם אחת לזונה וחללה ופעם נוספת "לגרושה לא יקחו" בנפרד, ואילו בכהן גדול כל איסורי לקיחה נכתבו יחד.

ואולי, בכהן הדיוט כתוב בסיום הפסוק הקודם "והיו קודש" ובפרשת קדושים כתב רש"י שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה, ורש"י עצמו מוכיח זאת מהפסוקים מפרשתנו "אשה זונה וחללה וגוי אני ה' מקדשכם". (שם) ולא יחלל זרעו - אני ה' מקדשו. (שם) קדושים יהיו - אשה זונה וחללה וגוי:

כתב רש"י (א) אמור אל הכהנים - (יבמות פ"ה ת"כ) אמור ואמרת להזהיר גדולים על להזהיר גדולים על הקטנים.

וכתבתי בתחילת הפרשה שזה המקום היחידי שבה התורה דורשת כמעט במפורש להזהיר גדולים על הקטנים.

ואומנם נכון שיש עוד מקורות שמהם נדרש לימוד זה כמבואר בגמרא יבמות קיד', ואכן רש"י כתב בעשרת הדברות במצוות שמירת שבת שמות כי (י) "אתה ובנך" שהכוונה לקטנים, כי גדולים כבר מזהירים במילה אתה, ובא להזהיר גדולים על שביית הקטנים, וכן ברש"י בויקרא יז' בעניין איסור לשחוט קדשים מחוץ למקדש או לשדים ולשעירים, (יב) "כל נפש מכס" - להזהיר גדולים על הקטנים, אבל בשאר המקורות לכאורה הדרשה לא חדה כמו כאן שכתוב "אמור ואמרת".

והנה פלא עצום יש בפרשה זו, שהפרשה מתחילה "אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרתם אליהם לנפש לא יטמאו וגוי", דהיינו שהציוויים שפרשה זו הם לכהנים, שלכהן אסור להיטמאות למתים ואסור לכהן להתחתן עם אשה גרושה וחללה וזונה, ולכהן גדול גם אסור באלמנה, וגם על איסור עבודה בבית המקדש של כהן בעל מום, ואכן כל העניינים הללו שייכים רק לכהנים.

וַתְּהִרָה לְבָנוּ – אִמּוֹר

לבניו, (וגם לכל בני ישראל), כי שני העניינים כעניין אחד וכאמירה אחת היא.

ומה שהקב"ה חילק את הדיבור לשנים זה כדי לתת ל משה ריווח להתבונן בין פרשה לפרשה כדברי רש"י ויקרא א' א', והשינוי שבעניין השני שנאמר האמירה כביכול רק לאהרן זה בא להורות שכל הדיבורים בשני העניינים הללו באו בזכות אהרן כדברי המדרש הקודמים, כמו כן העניין הראשון שייך לכל הדורות גם בזמן שאין בית המקדש ואילו העניין השני של פסול בעלי מומים שייך רק בבית המקדש (ומה שכהן בעל מום לא נושא כפיו זה רק מדרבנן בגלל שהעם מסתכלים בו – **תוספתא מגילה פ"ג**).

ואולי דווקא בעניין פסול עבודה בבעלי מומים נכתב **"דבר אל אהרן"**, כי אהרן היה שלם בתכלית השלימות בדבר שאינו בידי שמים, שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, וכביטוי לשלימות של אהרן הכהן, נדרש שכל הכהנים יהיו שלמים בגופם ולא בעלי מומים שזה כביכול ביטוי חיצוני שיזכיר את שלימותו הפנימית של אהרן הכהן.

וכידוע דברי רבי ירוחם **המשגיח ממיר** בפרשת ויצא וכן בגאון **מווילנא** שכתב שהיופי והשלימות הפנימית מתבטא ביופי ושלימות חיזונית וע"פ הסביר עניין יופי האימהות וכו', והבאתי את דבריהם קודם.

והיראת שמים הטהורה שעומדת לעד של אהרן הכהן כפי שכתבתי במאמר על זה קודם, עמדה במבחן כשמתו שני בניו בשיא השמחה העצומה של הקמת המשכן, שלדברי הרמב"ן בפסוק **"ויזום אהרן"** - שהיה בוכה בקול, ואז שתק בציווי משה וכדברי החפץ חיים שאפילו לא ראו בפניו שום צער ואיפוק מלבכות, ואיך יתכן הדבר יתכן שהיראת שמים של אהרן התגבר על הצער והכאב, כי העוצמה של היראה של אהרן מפני בורא עולם היה עוצמתי יותר מכאב עוצמתי של אובדן 2 בנים אהובים וצדיקים, וזה הוכיח שהיראת שמים של אהרן עומדת לעד, שהיא מעל הכל ומנצחת תמיד וגוברת תמיד.

ואולי אכן כאן שלכאורה הכי חד המושג להזהיר גדולים על הקטנים וכאמור, מסר זה אכן אינו רק לבני אהרן אלא ל"כל בני ישראל", שכולם יראו עד כמה חשוב יראת שמים טהורה שעומדת לעד, שמנצחת כל כאב ובכל מצב היא מעל הכל, כי השכר לכך מלבד המתנה הטובה ביותר **"ואני קרבת אלוקים לי טוב"**, יש גם שכר לדורות הבאים שכר ניצחי ומעלות טובות המושרשות בגנים כביכול של יוצאי חלציד לנצח.

להזהיר גדולים על הקטנים

ובכך ביארתי לתלמידי המצוינים בכיתה ז' **תורת אמת ב"ב השנה תשפ"ג** שנבוכדנצר היה ראוי להיות צדיק כי שרד מכל חיילי סנחריב, וראה מלאכים ממש, והיה בו בהתחלה יראת שמים, ורק לאחר מכן הידרדר בגאוותו ונהפך לרשע מרושע ואכזרי ביותר, ואולי כלול בתשובת ה' לחבקוק שה' לא מסר את עם ישראל בידי רשע גדול מהם, אלא נבוכדנצר היה אמור להיות צדיק, רק היות ועם ישראל חטאו הם גרמו שנבוכדנצר הידרדר להיות רשע גדול. **ולפי** זה מתורץ מה שהנביא **נחום פ"ב א'** מנחם את עם ישראל שיהיה מפלה לאשור ויהיה רוגע ושלווה לעם ישראל ושיחוגו בירושלים בלי פחד ולחץ ודאגה, ולכאורה נכון שלאחר מפלת אשור סר הסכנה מאשור, אבל נוצר סכנה חדשה ופחד מחודש מנבוכדנצר מלך בבל שכבש את אשור וקם תחתיו והוא הרשיע לעם ישראל שהחריב את בית המקדש והגלה את העם לגלות בבל?

אלא התשובה כאמור, שאם עם ישראל לא היו מרשיעים וחוטאים, ממילא נבוכדנצר היה נשאר ירא שמים, ולא היה מרשיע לעם ישראל, כי מטבע יצירתו כביכול ה' הכינו להיות צדיק, כי ה' נתן לו מתנה שרק הוא שרד מכל חיילי אשור וראה מלאכים וראה בעיניו כוח ה' ושליטתו בעולם, ולא היה אמור להיות לחץ וסכנה לישראל ממנו, ובעונותינו הפסדנו מתנה זו.

זאת לא כתוב **"כל בני ישראל"**? והתשובה הפשוטה שלא תמיד חייבים לכתוב **"כל בני ישראל"** למרות שזה כולל אנשים רבים. **אבל** בכל זאת בדרך כלל המילה **"כל"** באה לרבות, ומה באה כאן המילה **"כל בני ישראל"**, בפרט שכאן הכוונה לפרש"י רק לבית דין בלבד?

ונראה לתרץ על פי המדרש **רבה ויקרא כו' ו** **"אמור אל הכהנים"** שכתב שעל זה כתוב **בתהלים יט' "יראת ה' טהורה עומדת לעד"**, א"ר לוי מיראה שנתירא אהרן מלפני ה' זכה ונתנה לו הפרשה הזו, שאינה זזה ממנו ולא מבניו ולא מבני בניו עד סוף כל הדורות, וזו פרשת המת, שנא' **"ויאמר ה' אל משה אמור אל הכהנים בני אהרן"**.

וכוונת המדרש שכשם שהיראת שמים הטהורה של אהרן הייתה עומדת לעד, שלמרות שיש אלפי שנים בהם אין בית המקדש בכל זאת יש עוצמה לקדושת הכהנים גם בשנים הללו, כי כהן אסור לעולם להיטמאות למתים וגם אסור לעולם להתחתן עם גרושה וחלוצה וחללה וזונה, ומתוך האיסור הניצחי שאינו תלוי בבית המקדש אתה למד על עוצמת קדושת הכהנים שהיא כאהבה טהורה שאינה תלויה בדבר.

ובאמת נפלאתי מהיכן למדרש לדרוש שפרשה זו היא דווקא בזכות היראת שמים הטהורה והמושלמת של אהרן, ויתכן מכך שכתוב **"הכהנים בני אהרן"**, אכן זה מוכיח שזכו בזכות אהרן אבל שמא זה בזכות שהיה אוהב שלום ורודף שלום, מהיכן לנו לדרוש שזה בגלל היראת שמים המושלמת של אהרן?

ואכן בהתבוננות בפרשה, הנה פרק ראשון שה' אמר למשה אמור אל הכהנים בני אהרן, בזה נצטוו על איסור טומאת מת, וכן על איסורי חתנות לכהונה, והפרק מסתיים, ולא כתוב שמשה רבינו אכן אמר את הדברים לכהנים, אלא מתחיל מיד כפרק חדש שבו כתוב **"דבר אל אהרן וגוי איש מזרעך לדורות"** שבו מדובר על איסור עבודה של כהן בעל מום בבית המקדש, ושם משה מצווה לדבר עם אהרן וכביכול שאהרן יזהיר את הדורות הבאים אחריו שלא יעבדו בעלי מומים בבית המקדש.

ואומנם בסיום שני העניינים כתוב בפסוק (כד) **"וידבר משה אל אהרן ואל בניו ואל כל בני ישראל"**, משמע לכאורה שמשה הבין שעליו למסור את שני העניינים יחד ולא בנפרד, ואת האמירה עליו למסור לא רק לאהרן כמובא בעניין השני של בעלי מומים אלא גם לאהרן וגם

בהגדה של פסח כתבתי בדרך דרש על המזמור בהלל שאומרים **יברך יראי ה' הקטנים עם הגדולים**, יוסף ה' **עליכם עליכם ועל בניכם**, שלא הכוונה רק אבות הגדולים והבנים הקטנים, כי אם כך יש כפילות, שברור שהאבא גדול מבנו, ואולי הכוונה הקטנים ביראת שמים והגדולים ביראת שמים, והברכה שה' יוסיף לכולנו יראת שמים, ושהיראת שמים תהיה טהורה שתהיה עומדת לעד כמו שה' בגערתו העמיד ארץ ושמים על תילם והם ניצבים לעד.

ואולי הכוונה בכפילות עליכם עליכם ועל בניכם, שמלבד מה שהאב צריך להשפיע ולחנך את בנו ליראת שמים, אלא עצם הדבר שהאבא או הגדול מתעלה ביראת שמים זה משפיע עליה רוחנית לבן ולקטן ביראת שמים, וכמו שאמרו בעיירת בעלזא שבגלציה, שכאשר יהודי חסידי מחליף את חולצתו שהייתה עם לולאות לחולצה מודרנית של כפתורים במקום לולאות, אזי יהודי בגרמניה משתמד, והסבירו את האמרה, שאם בראש הפירמידה יש ירידה זה משפיע לכל המבנה, שכל הפירמידה יורדת ברמה הרוחנית, כך שהיהודי בגרמניה שהיה בתחתית היהדות מהמשכילים ומנותק ליהדות הידרדר עוד יותר והשתמד לנצרות רח"ל.